ಕವಿಸಮಯವಿಲಾಸಂ

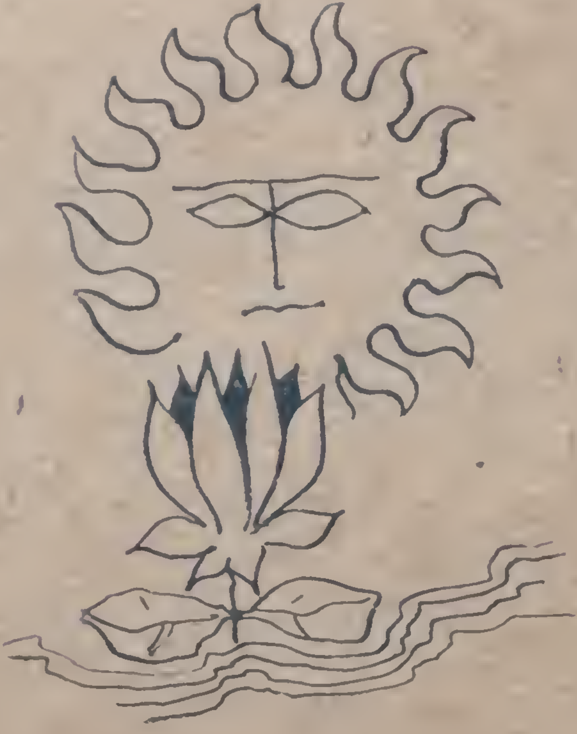
* ಪಾ. ವೆಂ. ಆಚಾರ್ಯ

ಕಿವಿಯಿಂದೀಂಟಿಸುವರ್ ಸಮಸ್ತ ರಸಮಂ, ತೋರ್ಪರ್ ಸರೋಜಾತಮಂ
ಯುವತೀ ಪ್ರೌಢಲತಾಗ್ರದೊಳ್, ಕುಮುದಮೊಂದೊಂದಲ್ಲಿಯಾ ಬಾಲಪ-
ಲ್ಲವಮಂ ಪುಟ್ಟಿಪರಾರ್ಯ ಮೋಹನಮುಮಂ ಮಾಳ್ಪೀ ಚಮತ್ಕಾರಮಂ
ಕವಿಗಳ್ ಬಲ್ಲವೊಲನ್ಯರೆತ್ತರಿವರಂತಾ ಬ್ರಹ್ಮನುಂ ಬಲ್ಲನೇ?

— ನೇಮಿಚಂದ್ರ

ಮೇಲಿನ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಕವಿ ನೇಮಿಚಂದ್ರ ಕವಿಗಳ ಅದ್ಭುತವಾದ ನೂತನ ಸೃಷ್ಟಿ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಗಳುತ್ತಾ ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೂ ನಿಲುಕದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಕವಿಗಳು ರಸಗಳನ್ನು ಕಿವಿಯಿಂದ ಕುಡಿಸುತ್ತಾರೆ, ಹೆಣ್ಣೆಂಬ ಬಳ್ಳಿಯ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ತಾವರೆಯನ್ನೋ ನೈದಿಲೆಯನ್ನೋ ಮೂಡಿಸುತ್ತಾರೆ, ಈ ಕಮಲ ಅಥವಾ ಕುಮುದದ ಬಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಚಿಗುರುಗಳನ್ನು ಟಿಸಿಲೊಡೆಸುತ್ತಾರೆ, ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಚಮತ್ಕಾರವಾದ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ನೇಮಿಚಂದ್ರ ಹೇಳುತ್ತಿರುವದು ಕವಿಸಮಯದ ವಿಷಯ. ಕವಿಸಮಯ ಅಂದರೆ ಕವಿಗಳದೇ ಶಾಸ್ತ್ರ. ಅದರಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮುಖ ತಾವರೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಅಥವಾ ಚಂದ್ರನಾಗುತ್ತದೆ. ಅವಳ ಮೈ ಬಳ್ಳಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ಬೆರಳುಗಳು ಚಿಗುರುಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಬ್ರಹ್ಮನ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತಾವರೆ ಬಳ್ಳಿಯ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಹೂವಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದು ಏಕದಲ ಸಸ್ಯವಾದ್ದರಿಂದ ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಟಿಸಿಲೊಡೆದು ಪಲ್ಲವವಾಗಲಾರದು.

ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ನೇಮಿಚಂದ್ರ ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಭಾರತೀಯ ಕವಿಸಮಯದ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಅಂಶವನ್ನು ಮಾತ್ರ. ಅವರು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಮುಖಗಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಅವಯವಗಳು ತಾವರೆಯೋ ನೈದಿಲೆಯೋ ಆಗುತ್ತವೆ. ಈ ತಾವರೆ ಸೂರ್ಯ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಾಗಷ್ಟೇ ಅರಳುತ್ತದೆ, ನೈದಿಲೆ ಚಂದ್ರನನ್ನು ನೋಡಿಯೇ ಬಾಯಿ ತೆರೆಯುತ್ತದೆ. ಕೋಗಿಲೆ

ವಸಂತಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕೂಗುತ್ತದೆ. ಹಂಸ ಪಕ್ಷಿಯ ಕೈಲಿ ನೀರು ಬೆರೆತ ಹಾಲು ಕೊಟ್ಟರೆ ಹಾಲು ನೀರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಮಲಯ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಶ್ರೀಗಂಧದ ಮರ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಸರ್ಪದ ಹೆಡೆಯಲ್ಲಿ ರತ್ನ ಇರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಅದು ರಾತ್ರಿ ತಿರುಗುತ್ತದೆ.

ಕವಿಸಮಯ ಅಥವಾ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಂತೆ poetic conventions ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಬಹುಶಃ ಜಾನಪದ ನಂಬಿಕೆ ಅಥವಾ ಕಲ್ಪನೆಗಳಲ್ಲಿ (ಉದಾ–ಸರ್ಪದ ನೆತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ರತ್ನ ಇರುವದು) ಅವು ಉಗಮಿಸಿ ಮುಂದೆ ಕವಿಗಳ ಬತ್ತಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡವುಗಳು. ಕವಿಗಳು ಅವುಗಳನ್ನು ಮಸೆದು ಚೂಪು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮನ್ನು ಸೋಜಿಗಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಕವಿಸಮಯದ ಕಲ್ಪನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿಯೂ ವೈವಿಧ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ವಿಸ್ತಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಭಾರತೀಯ ಕವಿಗಳನ್ನು ಮೀರಿಸುವವರು ಯಾಕೆ ಸಮೀಪಿಸುವವರು ಕೂಡ, ಬೇರೆಡೆ ಸಿಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಅವರು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೂ ಚಮತ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಎಣೆಯಿಲ್ಲ.

ಕವಿಸಮಯದೊಡನೆ ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬರುವುದು ಕಮಲ ಮತ್ತು ಕುಮುದ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕವಿಗಳು ಹೂಗಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಹೂವೆನ್ನುವುದು ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಕಮಲ–Lotus–ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರವಾದದ್ದೇ. ಅದರ ಹೂವಿಗೆ ಗೌರವವಿದೆ. ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ತಿಂದವರು ಒಂದು ತರಹದ ಆನಂದಮಯ ಆಲಸ್ಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ಕವಿಸಮಯ ಅಲ್ಲಿನ ಕಮಲಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ದಿವ್ಯ ಆಲಸಿಗಳಿಗೆ ಕಮಲಭಕ್ಷಕರು–Lotus-eaters–ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಿದ್ದಿದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಮಲಕ್ಕಿರುವ ಸ್ಥಾನ ಬೇರೆಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಬ್ರಹ್ಮ ಅದರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ವಿಷ್ಣು ಕಮಲನೇತ್ರನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಯೋಗ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯ ಹಂತ ತಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸಹಸ್ರಾರ ಪದ್ಮ ಎಂಬ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಆರೂಢನಾಗುವುದು.

ನಮ್ಮ ಕವಿಗಳು ಬಹುಶಃ ಮೊದಲು ಅದನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಉಪಮೆಯಾಗಿ, ಮುಖ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಕೆಯಾಗಿ. ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಆ ಹೂ ತುಂಬಾ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅದು ದೊಡ್ಡ ಹೂ. ಅದು ಅರಳಿದಾಗ ನಸ್ನಂತೆ ಕಲ್ಪಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಕವಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೇ ಬಿಡದೆ ಅದನ್ನು ಕೈಗಳಿಗೂ ಹೃದ

ಯಕ್ಕೂ ಪಾದಗಳಿಗೂ ಉಪಮಿಸಿದರು. ಪಶ್ಚಿಮದಿಂದ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಪಡೆದ ಆಧುನಿಕ ಕವಿಗಳು ಕಮಲವನ್ನು ಕೆಳಗಿಳಿಸಿ ಗುಲಾಬಿಯನ್ನು ಮೇಲೇರಿಸಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ತಾವರೆಯ ಗೌರವ ಪಾವಿತ್ರ್ಯಗಳಿಗೇರಿಸಲು ಸಮರ್ಥರಾಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಂಗಾಲಿ ಶೆಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಹೊತ್ತ ರವೀಂದ್ರರಿಗೆ ಕೂಡ ಪಾವಿತ್ರ್ಯ ಗಾಂಭೀರ್ಯಗಳ ಅಗತ್ಯ ಬಿದ್ದಾಗ ಕಮಲವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕಳೆಯಲಿಲ್ಲ. ಗೀತಾಂಜಲಿಯ ಮೊದಲನೇ ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಅವರು

ಜಾಂಚಿ ಹೇ ತೋಮಾರ್ ಪರಮ ಕಾಂತಿ
ಪರಾಣೇ ತೋಮಾರ್ ಚರಮ ಶಾಂತಿ
ಆಮಾಕೇ ಆಡಾಲ್ ಕ'ರೇ ದಾಂಡಾವ್
ಹೃದಯ ಪದ್ಮದಲೇ ।
(ಬೇಡುವೆ ನಿನ್ನ ಪರಮ ಕಾಂತಿ
ಜೀವದಿ ನಿನ್ನ ಚರಮ ಶಾಂತಿ
ನನ್ನ ಕಾಪಾಡಿ ನಿಲ್ಲು ನನ್ನ
ಹೃದಯ ಪದ್ಮದಲದಲಿ)

ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಆದರೆ ಭಕ್ತಿಯ ಪರವಶತೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಕ್ತ ತಾವರೆಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡ ರೀತಿ ನೋಡಿ:

ಅಡಿಯ ತಾವರೆಯನ್ನು
ಕೈಯ ತಾವರೆಯಿಂದ
ಬಾಯ ತಾವರೆಯಲ್ಲಿ
ಹೊಗಿಸಿದವನ
ಬಾಲಮುಕುಂದನ್ನ
ನೆನೆನೆನೆವೆ ಮನದಲ್ಲಿ
ಆಲದೆಲೆಯ ಮೇಲೆ
ಪವಡಿಸಿದವನ.

ಇದು ಚಮತ್ಕಾರವಲ್ಲ, ವಾಗ್ವಿಲಾಸವಲ್ಲ; ಇದು ಶುದ್ಧ ದರ್ಶನ. ಸಾವಿರ ಸಲ ತಾವರೆಯ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ನೋಡಿ ನೋಡಿ ಜಿಡ್ಡುಕಟ್ಟಿದ ಚಿತ್ತ ಕೂಡ ಕರಾರವಿಂದದಿಂದ ಪದಾರವಿಂದವನ್ನು ಮುಖಾರವಿಂದದಲ್ಲಿ ತುರುಕುವ ಈ ಅನಾದಿ ಶಿಶುವಿನ ಕಲ್ಪನೆ ಒಂದು ಉಪಶಾಂತವಾದ ಅನುಭೂತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯದಿರದು. ಇದಕ್ಕಿಂತ ತುಸುವೆ ಕೆಳ ಮಟ್ಟದ್ದು ಈ ಕೆಳಗಿನದು:

ಅಮೃತವ ಬಿಟ್ಟು ಮುನಿವರರೆಷ್ಟೋ
ತನ್ನಡಿ ಸುಮರಸ ಬಯಸುವ ಗುಟ್ಟು
ಅರಿಯುವೆನೆಂದಾ ಬಾಲಮುಕುಂದ
ಬಾಯಿಗೆ ತಂದ ಪದಾರವಿಂದ

ತುಸು ಕೆಳಗಿನ ಮಟ್ಟದ್ದು ಯಾಕಂದರೆ ಮನಸಿನ ಕಾಣ್ಕೆಯೊಡನೆ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೋಜಿಗವೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಮುಂದಿನದರಲ್ಲಿ ದರ್ಶನಕ್ಕಿಂತ ಚಮತ್ಕಾರ ಬಲವಾಗುತ್ತದೆ:

ಜಗಕೆಲ್ಲ ನಂಟನೆನಿಸುವ
ಚಂದ್ರಮನಿಗೆ
ಕಮಲವೊಂದರ ಮೇಲೆ
ಏತಕಿಷ್ಟು ಹಗೆ ?
ಎಂದು ಪದಕಮಲವನು
ಮುಖಚಂದ್ರನೆಡೆಗೆ
ತಂದ ಮಾಯಾಶಿಶುವಿ-
ಗೆರಗುವೆನು ಹರಿಗೆ

ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಕವಿಸಮಯ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹರಿಯ ಪಾದ ಕಮಲವಾಗಿ ಮುಖ ಚಂದ್ರನಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಕವಿಸಮಯದ ಪ್ರಕಾರ ಚಂದ್ರ ತಾವರೆಗೆ ಶತ್ರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಚಂದ್ರೋದಯವಾದೊಡನೆ ತಾವರೆ ಮುಖ ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಬಾಲಮುಕುಂದನಿಗೆ ಇದೇನು ಹುಚ್ಚು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಜಗತ್ತಿಗೆಲ್ಲ ಬಂಧುವೆನಿಸಿಯೂ ತಾವರೆಯ ಮೇಲೆ ಹಗೆ ಸಾಧಿಸುವುದೆ? ತನ್ನ ಮೈಯಲ್ಲೆ ಒಂದು ತುದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಚಂದ್ರನಿಗೂ ಇನ್ನೊಂದರಲ್ಲಿರುವ ತಾವರೆಗೂ ರಾಜಿ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವನು ಎರಡನ್ನೂ ಹತ್ತಿರ ತರುತ್ತಾನೆ.

ಚಂದ್ರನಿಗೂ ತಾವರೆಗೂ ಅಥವಾ ಸೂರ್ಯನಿಗೂ ನೈದಿಲೆಗೂ ಇರುವ ಶತ್ರುತ್ವಕ್ಕೆ ಯಾವ

ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಬೆಂಬಲವಿದೆಯೆಂದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕವಿಗಳು ಸಸ್ಯವಿಜ್ಞಾನಿಗಳನ್ನು ಮನ್ನಿಸುವವರಲ್ಲ. ಅವರು ತಮ್ಮದೇ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ನಿಷ್ಠರು. ಅವರು ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ದಿವ್ಯ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದ ಬಗೆಬಗೆಯ ವಾಗ್ವಿಲಾಸಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲೊಬ್ಬ ಸುಭಾಷಿತಕಾರ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರವನ್ನು ನೋಡಿ:

" ತಂಗದಿರನ ಮೊಗವನ್ನೇ ಕಾಣದ
ತಾವರೆ ಜನ್ಮ ಬರೇ ವ್ಯರ್ಥ"

ಎಂದೊಂದು ಪೂರ್ವಪಕ್ಷ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲವೇ ಮತ್ತೆ? ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ಚಂದ್ರೋದಯವೆಂಬುದೊಂದು ಲೋಕೋತ್ತರ ದೃಶ್ಯ. ಅದನ್ನು ನೋಡದ ಕಮಲದ ಬದುಕು ನಿರರ್ಥಕವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೇನು? ಆದರೆ ತಾವರೆಯ ಪಕ್ಷಪಾತಿಗಳು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೆ?

" ತಾವರೆ ಕಂಗಳ ನಿದ್ದೆಯ ಕೆಡಿಸದ
ಚಂದ್ರನ ಜನ್ಮಕೆ ಏನರ್ಥ ?"

ಎಂದು ಅವರು ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬರಬರುತ್ತಾ ಸವಕಲಾದ ಒಂದು ಕವಿಸಮಯವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೂ ಇಲ್ಲಿ ಸೂಚ್ಯವಾಗಿ ಬಂದ ಅರ್ಥ ಮನೋಹರವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಹೆಣ್ಣಿನ ನಿದ್ದೆ ಕೆಡಿಸಲಾರದ ಗಂಡಿನ ಸೌಂದರ್ಯವೋ ಗುಣವೋ ಸಾರ್ಥಕವಾಗಲಾರದು.

ತಾವರೆಯ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಅದಕ್ಕೊಂದು ಶತ್ರು ಬೇಕೆಂಬುದಕ್ಕಾಗಿ ಕವಿಗಳೇ ನೈದಿಲೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಅದಕ್ಕೂ ಚಂದ್ರನಿಗೂ ಗಂಟುಹಾಕಿದರೇನೋ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ನೈದಿಲೆಯನ್ನು ಚಂದ್ರ ಮೋಹಿಸಿದರೂ ಎಂದೂ ಅದು ತನಗೆ ಸಮವೆಂದು ಕಮಲ ಒಪ್ಪುವದಿಲ್ಲವಂತೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ:

ತನಗೆ ಸಾಟಿಯುಲ್ಲದವರ
ಸಾಟತನವನೊಲ್ಲದೆ,
ಕುಮುದ ಅರಳುವಾಗ ಕಮಲ
ಮುಖವ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಬುದು.

ಈ ಎರಡು ಹೂಗಳ ವಿಷಯದ ಕವಿಸಮಯವನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಎಷ್ಟು ಕವಿಚಮತ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಕವಿಗಳು ಇತರ ಹೂಗಳನ್ನು ದುರ್ಲಕ್ಷಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾವು ಮರೆಯಬಾರದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಸಂಪಿಗೆ. ತುಂಬಿಗಳು ತಮ್ಮ ಲಂಪಟತನದಿಂದ ಬೇರೆಲ್ಲ ಹೂಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದು ಅವುಗಳ ಶೀಲಭಂಗಮಾಡುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಸಂಪಿಗೆಯನ್ನು ಸಮೀಪಿಸುವ ಧೈರ್ಯ ಅವುಗಳಿಗಿಲ್ಲ. ಸಂಪಿಗೆ ಹೂಗಳ ಸೊಗಡು ಭ್ರಮರಗಳನ್ನು ಮೂರ್ಛೆಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಕೇದಗೆಯ ಮೈಯೆಲ್ಲ ಮುಳ್ಳಾದರೂ ಭೃಂಗಗಳು ಅದನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಒಬ್ಬ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ:

ಎಸಳು ನೂರಾರು ಮುಳ್ಳಿನ ಬೇಲಿ,
ರಸವೆಂಬ
ಹೆಸರ ಕಾಣೆನು, ಒಳಗೆ ಧೂಳಿ
ಕಣ್ಗೆ ಹಗೆ;
ಎಲೆಲೆ ಕೇದಗೆ, ನಿನ್ನ ದೋಷ-
ವಿನಿಸೆಣಿಸದಲೆ
ಕಂಪುಮರುಳನು ಭೃಂಗ ಎರಗು-
ವನು ನಿನಗೆ.

ಇದನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಕವಿಸಮಯವಲ್ಲ, ಬರೆ ಅನ್ಯೋಕ್ತಿ ಎನ್ನಿ. ಆದರೆ ಅಶೋಕ, ಸಹಕಾರ (ಮಾವು)ಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಕವಿ ಸಮಯ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಸಮಯವೇ. ಅಶೋಕವೃಕ್ಷ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದರೂ ಹೂ ಬಿಡಲಿಲ್ಲವೇ? ಚಿಂತಿಸಬೇಡಿ. ಒಳ್ಳೆ ಚಲುವೆ ತರುಣಿಯನ್ನು ಕರೆದು ಚನ್ನಾಗಿ ಒದೆಸಿ, ಅಶೋಕ ಹೂ ಬಿಟ್ಟೇ ಬಿಡುವುದು. ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಗಮನಿಸಿ. ಸಂಸ್ಕೃತ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ನಂಬಬಹುದಾದರೆ ಅರಮನಸಿನ ಅಶೋಕಗಳನ್ನು ದಾರಿಗೆ ತರುವದಕ್ಕಾಗಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಈ ಶಾಸ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಮಾರಂಭಗಳೇ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಪ್ರಿಯೆಯ ಕೋಪಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನಾದ ವಿರಹಿಯೊಬ್ಬ ಹಲುಬುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ:

ಕಾಂತೆಯೊದ್ದರೆ ಕಾಲಲೆನಗು ಸೊಗ
ನಿನ್ನಂತೆ ಎಲೆ ಅಶೋಕ
ನೀ-ನಾನು ಸರಿಕರೆಲ್ಲದರಲ್ಲಿ, ಆದರೂ
ನಾ ಸಶೋಕ.

ಇನ್ನು ಮಾವಿನ ಮರ. ಅದಕ್ಕೆ ಚೂತ, ಸಹಕಾರ ಮೊದಲಾದ ಚಂದ ಚಂದ ಹೆಸರು ಗಳಿಷ್ಟೋ. ಯಾವ ಮರವೂ ಭಾರತೀಯ ಕವಿಗಳನ್ನು ಮಾವಿನಂತೆ ಮತ್ತೇರಿಸಿದ್ದು ಇಲ್ಲ. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದಷ್ಟು ಚಿಕ್ಕ ಹೂಗಳನ್ನು ಬಿಡುವ ಈ ಮರಕ್ಕೆ ಕವಿಗಳು ಯಾಕೆ ಒಲಿದರೋ ನಾನರಿಯೆ. ತುಂಬಿಗಳು ತಾವರೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇವುಗಳಿಗೆ ಮುತ್ತುತ್ತವಂತೆ. ಕೋಗಿಲೆಗಳು ಇದು ಚಿಗುರಿ ಹೂ ಬಿಟ್ಟಾಗಲೆ ತಮ್ಮ ಪಂಚಮ ಸ್ವರದ ಹಾಡನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುವಂತೆ. ಮಾವು ಹೂಕಾಯಿ ಬಿಡುವ ವಸಂತಕಾಲ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಆ ಮರಗಳ ತರುಗಳೆಡೆ ತಮ್ಮ ಕಪ್ಪು ಮೈಯನ್ನು ಮರಸಿಕೊಂಡೇ ಅವು ಹಾಡಬಲ್ಲವು. ಬೇರೆ ಋತುಗಳಲ್ಲಿ ಕೋಗಿಲೆಗಳಿಗೆ ಕಾಷ್ಠಮೌನ. ಆಗ ಕಾಗೆಗೂ ಕೋಗಿಲೆಗೂ ಭೇದವೇ ತಿಳಿಯದು. "ಕಾಕ ಕಪ್ಪು ಪಿಕವೂ ಕಪ್ಪು; ಏನು ಭೇದ ಅದಕಿದಕೆ;" ವಸಂತಕಾಲ ಬಂದಾಗ; ಕಾಗೆ ಕಾಗೆ

ಪಿಕ ಪಿಕವೇ. ವಸಂತ ಬಂದಾಗ ಹೂ ಮಿಡಿ ಬಿಟ್ಟು ಮಾವಿನ ಮರದಲ್ಲಿ ಕಾಗೆ ಬಂದು ಕೂತು ಕೂಗಿದರೂ ಕೋಗಿಲೆಯ ದನಿಯಂತೆ ಕೇಳಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಯಾವ ಕವಿಯೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ. ವಸಂತ, ಮಾವಿನ ಮರ ಇವುಗಳಿಗೂ ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡಿಗೂ ಇರುವ ಈ ಬಿರಿಯ ಲಾರದ ಏರಕಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಆಧಾರವುಂಟೇ ಎಂದು ನಾನು ಪಕ್ಷಿಶಾಸ್ತ್ರ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಮಗುಚಿ ಹಾಕಿದೆ. ನನಗೆ ನಿರಾಶೆ ಕಾದಿತ್ತು. ಕೋಗಿಲೆ ಚಳಿಗಾಲ ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಾ ಋತುಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಡುತ್ತದೆ; ಯಾವ ಮರದ ಮೇಲೆ ಕೂತರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಹಾಡು ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಕವಿಗಳು ಸುಂದರವಾದೊಂದು ಸುಳ್ಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಕೀಟ್ಸನ Truth is Beauty, Beauty Truth ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸುಳ್ಳುಗಳೆದಿದ್ದಾರೆಂದೇ ತೀರ್ಮಾನಿಸಬೇಕು.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಬಿಟ್ಟು ಪಕ್ಷಿಶಾಸ್ತ್ರದತ್ತ ತಿರುಗುವಾ. ಭಾರತೀಯ ಕವಿಗಳು ಸಸ್ಯಗಳನ್ನೆಷ್ಟು ಪ್ರೀತಿಸಿದ್ದರೊ ಅಷ್ಟೇ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನೂ ಮೆಚ್ಚಿದ್ದರು. ಕವಿಸಮಯದ ಬಳ್ಳಿ ಅವುಗಳ ಗೂಡುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಕ್ಕಿಗೂ ಕೋಗಿಲೆಯಂತೆ ತಂತನ್ನ ಮೋಹ ಇದ್ದೇ ಇದೆಯಂತೆ. ಚಾತಕ ಪಕ್ಷಿಗೆ ಮಳೆಯ ಹನಿಗಳೇ ಬೇಕು. ನದೀ ಸರೋವರಗಳ ನೀರು ಎಷ್ಟೇ ಸ್ಫಟಿಕಶುಭ್ರವಾಗಿದ್ದರೂ ಚಾತಕ ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ನೋಡದು. ಮಳೆ ಹನಿ ಬೀಳುವವರೆಗೆ ನೀರಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹಾಗೆಯೆ ಆಕಾಶವನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಮಳೆ ಹನಿಯತೊಡಗಿದರೆ ಆಕಾಶದಲ್ಲೇ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೊಕ್ಕು ತೆರೆದು ಗುಟುಕುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಕವಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಮಳೆ ಹನಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವಾತೀ ನಕ್ಷತ್ರದ ಮಳೆ ಹನಿಗಳೇ ಚಾತಕ ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಂತೆ. ಭರ್ತೃಹರಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ:

ಬನದ ಹಕ್ಕಿಗಳಲ್ಲಿ ಚಾತಕ-
ವೊಂದೆ ಅಭಿಮಾನಿ
ಇಂದ್ರನನೆ ಬೇಡುವುದು, ಇಲ್ಲವೆ
ಸಾವುದೆದೆಯೊಣಗಿ

ಬಂಗಾಲಿ ಕವಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಅದು "ಫಟಿಕ ಜಲ ಫಟಿಕ ಜಲ" (ಸ್ಫಟಿಕ ಜಲ) ಎಂದೇ ಕೂಗುತ್ತದೆ.

ಇಂಥ ಏಕನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ತೆಗಳುವ ಹಕ್ಕಿಗಳುಂಟಂತೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ನವಿಲು ಒಂದು. ಮಳೆಗಾಲದ ಮೋಡಗಳು ಏರುತ್ತಿರುವಾಗ ಕೇಕೆ ಹಾಕಿ ಕೂಗುವ ನವಿಲು ಹೀಗೆ ಜಂಬ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ:

ಎಲೆ ನೋಡ, ನಾ ನೀಲಕಂಠ,
ಕುಣಿವೆನು ಮೆಚ್ಚಿ ನಿನ್ನ ಗುಡುಗ,
ಚಾತಕನ ಹಾಗೆ ನಾ ನಿನ್ನಿಂದ
ಬೇಡುವೆನೇ ಜೀವನದ ಗುಟುಕ ?

ಚಾತಕ ಮತ್ತು ಮಯೂರ ಇವುಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಕವಿಸಮಯದಲ್ಲಿರುವುದು ಒಂದೇ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ತಥ್ಯ. ಮಳೆಗಾಲದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅವುಗಳ ಜೀವನೋತ್ಸಾಹ ಉಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಶುದ್ಧ ಮಿಥ್ಯೆಯ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಹಂಸಪಕ್ಷಿ ವಿಹರಿಸುತ್ತದೆ. ಕವಿಗಳು ಅದಕ್ಕೆ ಕ್ಷೀರ ನೀರು ವಿವೇಕವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಲು ನೀರು ಬೆರೆಸಿದರೆ ಅವೆರಡನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ಅದು ಹಾಲನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ "ಹಂಸಕ್ಷೀರ ನ್ಯಾಯ" ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದೆ. ಹಂಸದ ಬೇರೆ ಅಭಿರುಚಿ ಮಾತ್ರ ಅಷ್ಟು ಪ್ರಶಂಸಾರ್ಹವಲ್ಲ. ಅದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಮಲ ಅಥವಾ ಕುಮುದವನದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಿ ಅವುಗಳ ಮೃದುವಾದ ದೇಟನ್ನು ತಿಂದು ತೇಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಕಳ್ಳಾಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ, ಅದು ಹಾವಸೆಯನ್ನು ರುಚಿನೋಡುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ,

ಕೇಸರಧೂಸರ ಅಳಿವೃಂದ
ಕುಡಿವುದು ತಾವರೆ ಮಕರಂದ,
ಹಾವಸೆಯನು ಮೆಲುವುದು ಹಂಸ,
ವಿಧಿಯು ತುಂಟತನ ನುಡಲೆಂದ!

ಎಂದೊಬ್ಬ ಕವಿ ವಿಲಾಪಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಅಭಿರುಚಿಯಲ್ಲಿ ಚಕೋರ ಪಕ್ಷಿಯ ಮುಂದೆ ಚಾತಕವನ್ನು ನಿವಾಳಿಸಿ ಚೆಲ್ಲಬೇಕು. ಯಾಕಂದರೆ ಅದು ಬೆಳುದಿಂಗಳನ್ನೇ ಕುಡಿದು ತೃಪ್ತಿ ಪಡುತ್ತದೆ. ಹಸಿದರೆ ಅದು ಕೆಂಡವನ್ನೂ ನುಂಗುತ್ತದಂತೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹಿಂದೀ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ:

ಯಾರಾರ ರುಚಿಗಳಿಗೆ ಏನು
ಹೇಳಲಿ ನಾನು,
ರುಚಿಗಳಲ್ಲುಂಟು ಎಷ್ಟೋ ಬಗೆ,
ವಿಧು ಸುಧೆಯ ಕುಡಿದು ಮದಿಸುವ
ಚಕೋರಿಯೆ ಕಡಗಿ
ಮೆಲ್ಲುವುದು ಕೆಂಡ ನಿಗಿನಿಗಿ

ಆದರೆ ಕೆಂಡ ನುಂಗುವುದು ಕವಿ ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲ, ಅದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವದನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕಂಡಿದ್ದೇನೆಂದು ಒಬ್ಬ ಹೆಸರಾಂತ ನಿಸರ್ಗಜ್ಞ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಅಗ್ನಿಭಕ್ಷಕರು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಗೋಚರಿಸುವುದಲ್ಲ.

ಚಕ್ರವಾಕಗಳು ಶೃಂಗಾರ ಕವಿಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ

ಅತ್ಯಂತ ದುರ್ದೈವಿ ಪಕ್ಷಿಗಳು. ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು ಹಗಲು ಗೆಳೆಯಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಸಂಜೆಯಾಗುತ್ತಲೇ ಯಾವುದೋ ದೈವೀ ಶಾಪದಿಂದ ಅವು ಅಗಲಿ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಂಗಾತಿಗಳಿಗಾಗಿ ಕರುಣ ಕ್ರಂದನ ಮಾಡುತ್ತ ಹಾರಾಡುತ್ತವೆ. ಕವಿಗಳು ಅಗಲಿದ ಪ್ರಣಯಿನಿ

ಯರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಚಕ್ರವಾಕ—ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಎಣೆವಕ್ಕಿ—ಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದೂ ಕವಿಗಳ ಕಲ್ಪನೆ, ನಿರಾಧಾರ ಎಂದು ಬಹುಕಾಲ ಭಾವಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಕವಿಗಳು ಸತ್ಯವನ್ನೆ ಹೇಳು ತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಅವು ಗೆಣೆವಕ್ಕಿ ಗಳಾಗಿರುವದೂ ನಿಜ, ಕತ್ತಲಾಗುತ್ತಲೇ ಅಗಲು ವುದೂ ಸತ್ಯ, ಮತ್ತು ವಿರಹದಿಂದ ಚೀತ್ಕರಿಸು ವುದೂ ಸತ್ಯ. ಪಾಪ! ಜೋಡಿ ಬೇಕಾದ ಹೊತ್ತಿಗೇ ಅಗಲಬೇಕಾದ ದುರದೃಷ್ಟ ಅವುಗಳದು.

ಕವಿಸಮಯ ಸಜೀವ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನಷ್ಟೇ ವ್ಯಾಪಿಸದೆ ಜಡಪ್ರಪಂಚವನ್ನೂ ಆಳಿದೆ. ಚಂದ್ರನ ಕಪ್ಪು ಕಲೆಗಳಿವೆಯಲ್ಲ, ಅವು ಮೊಲ ಅಥವಾ ಚಿಗರೆಯೆಂದು ಕವಿಗಳು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಚಿಗರೆ ಚಂದ್ರಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋದದ್ದು ಯಾಕೆಪ್ಪಾ ಎಂದರೆ ಒಬ್ಬ ಕವಿಯ ವಿವರಣೆ ಇದು:

ಇಲ್ಲಿ ಬೇಡನ ಬಾಣ ಬೀಳದು,
ಕಾಡುರಿಯ ಭಯ ಬಾರದು,
ತಗ್ಗು ದಿನ್ನೆಯ ಕುತ್ತು ಕಾಣದು,
ಇಲ್ಲ ಬಲೆಗಳ ನೋಸವೂ-
ಇಂತು ಪರಿಪರಿ ಚಿಂತಿಸಿಯೆ ಮಿಕ
ಚಂದ್ರನಾಸರೆ ಸೇರಿತು

ಭಲೇ! 'ಕರ್ತವ್ಯೋ ಮಹದಾಶ್ರಯ' ಎನ್ನುವ ನೀತಿಯನ್ನು ಚಿಗರೆ ಅನುಸರಿಸಿತು. ಆದರೆ ಏನು?

ಪಾಪ, ಅದಕರಿವಿಲ್ಲ ರಾಹುವ
ತೆರೆದ ಬಾಯ ವಿಲಾಸವು

ರಾಮೇಶ್ವರಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಶನೀಶ್ವರ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ.

ಭೂಗರ್ಭಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಇದು ಗೊತ್ತಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ: ಆದರೆ ಚಂದ್ರಕಾಂತ ಎಂಬೊಂದು ಶಿಲೆ ಇದೆ. ಚಂದ್ರೋದಯವಾಗುತ್ತಲೇ ಅದ ರಲ್ಲಿ ನೀರು ಜಿನುಗತೊಡಗುತ್ತದೆ. ಚಂದ್ರನಿ ಗೊಂದು ಶಿಲೆ ಇದ್ದ ಬಳಿಕ ಸೂರ್ಯನಿಗೂ ಇರ ಬೇಕಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸೂರ್ಯಕಾಂತವೂ ಒಂದಿದೆ, ಕವಿಗಳ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ. ಅವು ಸೂರ್ಯ ನನ್ನು ಕಂಡು ಒಸರತೊಡಗುತ್ತವೆ. ತಾವರೆ ನೈದಿಲೆಗಳ ಜಡಲೋಕಾವತಾರಗಳು ಇವು.

ನೀವು ಕಗ್ಗತ್ತಲು ನೋಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಸೂಚೀಭೇದ್ಯ ಅಂಧಕಾರವನ್ನು ನೋಡಿದ್ದಿರಾ? ಕವಿಗಳು ನೋಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಧಕಾರವನ್ನು "ನೋ ಡಲು" ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೆ—ಸೂಜಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕುಕ್ಕಿ ಭೇದಿಸಬೇಕಾದಷ್ಟು ದಟ್ಟ ಕತ್ತಲೆ ಅದು.

ನಗೆಯ ಬಣ್ಣವೇನು? ತುಟಿಯಲ್ಲೇ ನಗುವು ದಾದರೆ ಕೆಂಪು, ತುಟಿ ಬಿಚ್ಚಿದರೆ, ಹಲ್ಲು ಕೊಳ ಕಾಗಿರದಿದ್ದರೆ, ಬಿಳಿದು ಎಂದು ನೀವು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಆದರೆ ಗಹಗಹಿಸಿದ ನಗುವಿಗೊಂದು ಬಣ್ಣ ವುಂಟೇ? ಉಂಟು, ಅದೂ ಬಿಳಿದು. ಅದು ಬರೇ ಅಮೂರ್ತ ಶಬ್ದವೆಂದು ನಿವೇಣಿಸಿದ್ದರೆ ತಪ್ಪು. ನೀವು ನಿಜಕ್ಕೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಗಬಲ್ಲವರಾದರೆ ನಿಮ್ಮ ನಗೆರಾಶಿ ಬೀಳಬಲ್ಲದು. ಕವಿಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ನಗೆಪಂಡಿತ ಶಿವ. ಅವನು ಒಮ್ಮೆ ನಗಲಾರಂಭಿಸಿದ. ಅದು ಯುಗಯುಗಳ ಕಾಲ ನಡೆಯಿತು. ನಗೆ ರಾಶಿರಾಶಿಯಾಗಿ ಒಟ್ಟಿತು. ಅದೇ ಹಿಮಾಲಯದ ಹಿಮರಾಶಿ. ಈ "ತ್ರ್ಯಂಬಕ ಸ್ಯಾಟ್ಟಹಾಸ"ದ ಕಲ್ಪನೆ ನನ್ನ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಚಳಿ ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ಪ್ರಳಯದ ನಿರ್ದಯ ನಗೆ–ಆದ್ದರಿಂದ ಅಷ್ಟು ಶೀತಲ.

ಇನ್ನೊಂದು ಬಿಳಿ ಪದಾರ್ಥ ಕವಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಇದೆ. ಅದೆಂದರೆ ಕೀರ್ತಿ. ಒಬ್ಬ ಕವಿ ಭೋಜರಾಜ ನನ್ನು ಹೊಗಳುತ್ತಾ ಹೀಗೆಂದು ಪದ್ಯ ಹಣೆ ದಿದ್ದಾನೆ:

ಭೋಜರಾಜನ ಕೀರ್ತಿ
ಹರಡುತ್ತ ಹರಡುತ್ತ
ಮೂಜಗವನೇ ಮಾಡಿ
ಬಿಡುವುದೋ ಬಿಳಿದು
ನೋಡುತ್ತ ನೋಡುತ್ತ
ನನ್ನೆದೆ ಬೆದರುತಿದೆ
ನನ್ನ ನಲ್ಲೆಯ ಕುರುಳ
ಗತಿಯ ನೆನೆದು !

✡

ನನ್ನ ಎಲ್ಲಾ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಹೊಲಿಯಲು
ನನ್ನ ಅಮ್ಮ ಸಿಂಗರ್ ಹೊಲಿಗೆ ಮೆಶೀನನ್ನು
ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂದು ನಮ್ಮ ವಿವಾಹದ
ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವ-ನನ್ನಾಕೆಗೆ ನಾನು ಸಿಂಗರ್‌ನವರ
ಮೆರಿಟ್‌ನ್ನು ಉಡುಗೊರೆಯಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಒಂದು ಅ-ನೀತಿ ಕಥೆ

ಪಾ ವೆಂ

ಕ್ರಿಸ್ತುದಾಸ ಪಾದ್ರಿಗಳ ಹೆಸರು ಕೇಳದವರು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಹತ್ತೂರಿನಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಸಿಗರು. ಕಿರಿಸ್ತಾನರು ಅವರನ್ನು ದೇವರೇ ಕಳಿಸಿದ ದೂತ ಅಂತ ಎಣಿಸುವರು. ನರಕುರಿಗಳನ್ನು ಹಾದಿ ತಪ್ಪದ ಹಾಗೆ ಕಾಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದ ಕುರುಬ ಅವರು ಎಂದು ಮುದುಕರು ಹೇಳುವರು. ಅವರನ್ನು ಹೊಗಳುವವರು ಕಿರಿಸ್ತಾನರು ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲ. ಹಿಂದುಗಳೂ ಅವರನ್ನು ಮಹಾ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕ್ರಿಸ್ತುದಾಸರನ್ನೇ ಕೇಳಿದರೆ ಅವರು "ಅಯ್ಯೋ ನಾನೆಂಥಾ ಕುರುಬ! ಲೋಕಕ್ಕೆಲ್ಲ ಇರುವವನು ಒಬ್ಬನೇ ಕುರುಬ. ಅವನೇ ಏಸು ಕ್ರಿಸ್ತ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಬರೀ ಕುರಿಗಳು. ಇನ್ನು ಪುಣ್ಯಾತ್ಮ ಅನ್ನುತ್ತೀರಾ? ನಮ್ಮ ಕ್ರಿಸ್ತು ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯ ಅನ್ನುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಜನಗಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೇದು ಮಾಡುವುದು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ನರಮನುಷ್ಯನ ಕರ್ತವ್ಯ. ಅದು ದೇವರ ಅಪ್ಪಣೆ. ಒಳ್ಳೇದು ಮಾಡಿದವನಿಗೆ ಪುಣ್ಯ ಅನ್ನುವ ಬೇರೆ ಸಂಬಳ ಇಲ್ಲ. ಒಳ್ಳೇದು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಪಾಪ ಬರುತ್ತದೆ. ಕೆಟ್ಟದು ಮಾಡಿದರೆ ಮಹಾಪಾಪ ಬರುತ್ತದೆ. ನಾನು ನರಮನುಷ್ಯನು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾತ್ರ ನನಗೆ ತಿಳಿದಷ್ಟು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮಹಾ ಕುರುಬನಾದ ಏಸು ನಡೆದು ತೋರಿಸಿದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ," ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆ ದೇವರಿಗೆ ಕೈ ಮುಗಿಯುವರು. ಅವರ ಎರಡೂ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಕರುಣೆಯ ತಿಂಗಳು ಬೆಳಕು ಸುರಿಯುತ್ತಿರುವುದು. ಪಾಪಿಷ್ಟರನ್ನು ಕಂಡರೆ ಆ ಕರುಣೆ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ತಿಂಗಳು ಬೆಳಕಿನಂತೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಳವಾಗುವುದು. ಅವರ ಸಹಾಯ, ಉಪದೇಶ ಪಡೆದು ಎಷ್ಟೋ ಕಳ್ಳರು ಸಜ್ಜನರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪಾಪಿಗಳು ಒಳ್ಳೆಯವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ದೇವರಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವವರು ಭಕ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಆದರೆ ಕ್ರಿಸ್ತುದಾಸರ ಮನಸಿನ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಭಾರಿ ಭಾರ ಉಂಟು. ಅವರ ಇಗರ್ಜಿಯ ನೆರೆಯಲ್ಲೇ ಬಸ್ತ್ಯಾಂ ಪೊರ್ಬು ಎಂದೊಬ್ಬ ಇದ್ದಾನೆ. ಅವನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಪಾದ್ರಿಗಳ ಯಾವ ಉಪದೇಶವೂ ನಾಟಿಲ್ಲ. ಅವನು ಶುದ್ಧ ನಾಸ್ತಿಕ. ಬುದ್ಧಿ ತಿಳಿದ ನಂತರ ಅವನು ಒಮ್ಮೆಯೂ, ರವಿವಾರ ಕೂಡ, ಇಗರ್ಜಿಗೆ ಬಂದವನಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಕೇಳಿದರೆ ಮನುಷ್ಯ ಅಂಥಾ ಕೆಟ್ಟವನಲ್ಲ. ಅತ್ತಿತ್ತಲವರಿಗೆ ಕೈಲಾದ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವವನೇ. ಆದರೆ ದೇವರು ಇಲ್ಲ; ಸ್ವರ್ಗ ನರಕ ಸುಳ್ಳು—ಹೀಗೆಲ್ಲ ಬೊಗಳೆ ಮಾತಾಡುವ ಚಟ ಅವನಿಗೆ. ಒಂದೊಂದು ಆದಿತ್ಯವಾರ ಕ್ರಿಸ್ತುದಾಸ ಪಾದ್ರಿಗಳು ಇಗರ್ಜಿಯ ಒಳಗೆ ಉಪ

ಈ ಕಥೆಯ ಮೂಲ ರೇಖೆಗಳನ್ನು ನಲವತ್ತೈದು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನನ್ನ ಯಜಮಾನರಾಗಿದ್ದ (ದಿವಂಗತ) ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ಪಣಿಯಾಡಿಯವರು ನನಗೆ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಅಮೇರಿಕದಲ್ಲಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಹೇಳಿದ್ದೆಂದು ಪಣಿಯಾಡಿ ನನಗೆ ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಇದಕ್ಕೆ ನಿಜವಾಗಿ ಆ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಮೂಲ ಉಂಟೋ ಸ್ವತಃ ಪಣಿಯಾಡಿಯವರೇ ಅದನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿದರೊ ನಾನರಿಯೆ. ಪಣಿಯಾಡಿಯವರು ತುಳು ಭಾಷಾಭಿಮಾನಿಗಳು, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ತುಂಬಾ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದವರು. ಅದರಿಂದ ಮೊದಲು ಇದನ್ನು ತುಳುವಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದೆ. ಅದರ ಕನ್ನಡ ತರ್ಜುಮೆ ಇದು. —ಪಾ. ವೆಂ. ಆಚಾರ್ಯ

ದೇಶ ಮಾಡುವಾಗ ಬಸ್ತ್ಯಾಂ ಪೊರ್ಬುಜ ಹೊರಗೆ ಹತ್ತು ಪೋಲಿ ಹುಡುಗರನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ, ಹರಕು ದೇವದಾರದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತುಕೊಂಡು ಕೈಯೆತ್ತಿ ತಾನೂ ಉಪದೇಶ ಸುರು ಮಾಡುವ. ಪಾದ್ರಿಗಳು "ಓ ಕುರಿಜನಗಳೇ, ನಿಮಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲ!" ಎನ್ನುತ್ತಿರುವಾಗ ಪೊರ್ಬುಜವೂ "ಓ ಕುರಿ ಜನಗಳೇ, ನಿಮಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲ!" ಎನ್ನುವ. ಅವರು "ಕ್ರಿಸ್ತುವನ್ನು ನಂಬಿರಿ! ದೇವರನ್ನು ನೆನೆಯಿರಿ!" ಎನ್ನುತ್ತಿರುವಾಗ ಇವನು "ದೇವ ರನ್ನು ನಂಬಬೇಡಿ, ನಿಮ್ಮನ್ನೇ ನಂಬಿಕೊಳ್ಳಿರಿ! ಯಾವ ದೇವರೂ ನಿಮಗೆ ದಿನದ ರೊಟ್ಟಿ ಕೊಡಲಾರ; ನಿಮ್ಮ ರಟ್ಟೆ ಕೊಟ್ಟೀತು! ನಿಮ್ಮ ಕೈಗಳು ಕೊಟ್ಟಾವು!" ಎಂದು ಬಾಯಿ ಮಾಡಿ ಕೂಗುವ. ಅವನ ಮಾತು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲ ಬಿಸಿ ನೆತ್ತರ ಜವ್ವನಿಗರು ಸೇರುವುದು ನೋಡಿ ಕ್ರಿಸ್ತುದಾರರಿಗೆ ತಾಳಲಾರದ ದುಃಖ ಆಗುವುದು.

"ದೇವರೇ, ಈ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಒಳ್ಳೇ ಬುದ್ಧಿ ಕೊಡು!" ಎಂದು ಕ್ರಿಸ್ತುದಾಸರು ದಿನಾ ರಾತ್ರಿ ಮಲಗುವಾಗ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುವರು. ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಅವರು ಪೊರ್ಬುಜವಿನ ಮನೆಗೂ ಹೋದದ್ದುಂಟು. ಅವನು ಅವರನ್ನು ಕೂರಿಸಿ ಕೊಂಡು, "ಏನು ಪಾದ್ರಿಗಳೇ, ಏನು ಈ ಪಾಪಿಯ ಮನೆಗೆ ಸವಾರಿ ಬಿಟ್ಟಿರಿ? ನನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರೆ ಕಡೆಗೆ ನೀವೂ ನರಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾ ದೀತು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿ!" ಎಂದು ತಮಾಷೆ ಮಾಡುವ.

"ಪೊರ್ಬೋ. ನಿನ್ನದು ಮತ್ತೆಲ್ಲಾ ಸರಿ. ನೀನು ದೇವರನ್ನೊಂದು ನಂಬಿದರೆ ನಿನಗೆ ಸ್ವರ್ಗದ ಬಾಗಿಲು ಖಂಡಿತ ತೆರೆಯುವುದು. ನೀನು ದೇವರಿಲ್ಲವೆಂದು ಯಾಕೆ ಹೇಳುವಿ? ದೇವರು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಏನು ಅರ್ಥ ಇದ್ದೀತು? ಒಳ್ಳೇದು–ಕೆಟ್ಟದ್ದಕ್ಕೆ ಏನು ಬೆಲೆ ಇದ್ದೀತು? ಮನುಷ್ಯನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಮೂಗುದಾರ ಎಲ್ಲಿದ್ದೀತು? ಮನುಷ್ಯ ಎನ್ನು ವವ ಬಹಳ ಬಲವಿಲ್ಲದ ಪ್ರಾಣಿಯಲ್ಲವೆ? ದೇವರೇ ಅವನಿಗೆ ಬಲವಲ್ಲವೆ? ದೇವರು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬಲವಿಲ್ಲದವನ ತಲೆ ಕಾಯು ವವರು ಯಾರು?" ಎಂದು ವಾದಿಸುವರು.

ಪೊರ್ಬುಜ ಹೋಹೋ ಎಂದು ನಗುವ. "ಪಾದ್ರಿಗಳೇ, ನನಗೆ ನಿಮ್ಮ ಸ್ವರ್ಗ ಬೇಡ. ದೇವ ರನ್ನು ಕೈ ಬಿಟ್ಟರೆ ಮನುಷ್ಯಪ್ರಾಣಿ ಈ ಲೋಕನ್ನೇ ಸ್ವರ್ಗ ಮಾಡಬಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ದೇವರು ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಒಳಿತು–ಕೆಡುಕು ಯಾಕೆ ಇಟ್ಟಿ ದ್ದಾನೆ? ರಾತ್ರಿ ಪಾಪ ಮಾಡಿ ಬೆಳಗ್ಗೆ ದೇವ ರೊಡನೆ ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳಿ. ರಾತ್ರಿ ಮತ್ತೆ ಪಾಪ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ನೀವು ಜನರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುತ್ತೀರಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯ ತನಗೆ ತಾನು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿ ತನ್ನ ಮೂಗುದಾರ ತಾನು ಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಕಲಿತರೆ ದೇವರು ಯಾಕೆ? ಕಲಿಯ ದಿದ್ದರೆ ದೇವರು ಇದ್ದೂ ಏನು ಲಾಭ? ನಿಮಗೆ ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲ ಪಾದ್ರಿಗಳೇ. ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನ ಅಂಗಳದ ಕಸ ಹೊಲಸು ತಾನು ಗುಡಿಸಿ ತೆಗೆಯ ಬೇಕು. ದೇವರನ್ನು ನಂಬಿ ಕೂತರೆ ಅವನ ಬೆನ್ನ ಕೋಲು ಎಂದೂ ನೆಟ್ಟಗಾಗದು. ಅದು ನೆಟ್ಟಗಾಗದೆ ಅವನಿಗೆ ಗತಿ ಇಲ್ಲ!" ಎಂದು ಪೊರ್ಬುಜ ಅವರ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಸಿ, ಒಂದು ಕಪ್ಪು ಒಳ್ಳೇ ಕಾಫಿ ಕೊಟ್ಟು "ಹೌದಾ ಪಾದ್ರಿ ಗಳೇ, ನಿಮ್ಮ ನರಕದಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ ಸಿಗುತ್ತದಲ್ಲ? ಅದು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಇಲ್ಲಿಂದ ಓಡಿಯೇ ಹೋದೇನು!" ಎನ್ನುವ. ಪಾದ್ರಿಗಳು ಇಗರ್ಜಿಗೆ ತಿರುಗಿ ಬಂದು, ವೇದಿಕೆಯ ಮುಂದೆ ಮೊಣ ಕಾಲೂರಿ, ಕ್ರೂಜೆಯ ಗುರುತು ಮಾಡಿ, "ದೇವರೇ, ಈ ಮನುಷ್ಯನ ಮಾತಿನ ಹೊಂಡದಲ್ಲಿ ನಾನೇ ಜಾರಿ ಬೀಳದಂತೆ ಕಾಪಾಡಪ್ಪಾ!" ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುವರು.

ಹೀಗಿರುತ್ತಾ ಒಂದು ದಿನ ಒಂದು ಸುದ್ದಿ ಕೇಳಿ ಪಾದ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸಿಡಿಲು ಬಡಿದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಬಸ್ತ್ಯಾಂ ಪೊರ್ಬುಜ ಆವೊತ್ತು ಬೆಳಗು ಮುಂಜಾನೆ ಧಡ್ಡನೆ ಬಿದ್ದು ಧಿಡ್ಡನೆ ಜೀವ ಬಿಟ್ಟನಂತೆ. "ಅಯ್ಯೋ ದೇವರೇ! ಅವನು ಸಾಯುವುದು ನನಗೆ ತಿಳಿಯದೆ ಹೋಯಿತಲ್ಲ. ಗೊತ್ತಾಗಿದ್ದರೆ ಅವನು ಕೊನೆಯ ಶ್ವಾಸ ಎಳೆಯು ವಾಗಲಾದರೂ ಹೋಗಿ ಉಪದೇಶ ಕೊಟ್ಟು ಪವಿತ್ರ ಜಲ ಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿ ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಬದಲಾಯಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡು ತ್ತಿದ್ದೆ. ಅಯ್ಯೋ! ಈ ಒಳ್ಳೇ ಮನುಷ್ಯ

ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ನರಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುವನಲ್ಲಾ!" ಎಂದು ಪಾದ್ರಿಗಳು ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸಿದರು. ಅವಸರದಲ್ಲಿ ಅವನ ಮನೆಗೆ ಹೋದರು. ಅಲ್ಲಿ ಅವನ ಉಯಿಲನ್ನು ಓದುತ್ತಿದ್ದರು. "ನಾನು ಸತ್ತರೆ ನನ್ನನ್ನು ಸುಮ್ಮನೆ ಒಯ್ದು ಹುಗಿದು ಬಿಡಬೇಕು. ಯಾವ ಪಾದ್ರಿಗಳೂ ಯಾವ ಮಂತ್ರ ಓದುವುದು ಬೇಡ!" ಎಂದು ಉಯಿಲಿನಲ್ಲಿ ಅವನು ಬರೆದಿಟ್ಟಿದ್ದನು. ಪಾದ್ರಿಗಳು, "ಕಡೆಗೂ ಈ ಕುರಿ ನನ್ನ ಕೈ ಮೀರಿ ಸೈತಾನನೆಂಬ ತೋಳನ ಬಾಯಿಗೆ ಬಿತ್ತಲ್ಲಾ!" ಎಂದು ದುಃಖಿಸಿದರು.

ಬಹಳ ವರ್ಷ ಕಳೆಯಿತು. ಪಾದ್ರಿಗಳ ಉಪದೇಶದಿಂದ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಒಬ್ಬ ನಾಸ್ತಿಕನೂ ಇಲ್ಲದಂತಾಯಿತು. ಒಂದು ದಿನ ಪಾದ್ರಿಗಳಿಗೂ ದೇವರ ಕರೆ ಬಂತು. ಸಾಯುವಾಗ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನ ಒಂದು ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲಿ ಬಸ್ತ್ಯಾಂ ಪೊರ್ಬುವನ್ನು ತಾನು ಬಚಾವು ಮಾಡದೆ ಹೋದೆನಲ್ಲಾ ಅನ್ನುವ ನೋವು ಉಳಿದೇ ಇತ್ತು.

ಕ್ರಿಸ್ತುದಾಸರನ್ನು ಸೀದಾ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಸಂತ ಪೇತ್ರುರು ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಪಾದ್ರಿಗಳು ಮೊದಲು ಪೇತ್ರುರಿಗೆ "ಸಂತರೇ, ನನ್ನ ಒಂದು ಆಸೆ ಉಂಟು. ಬಸ್ತ್ಯಾಂ ಪೊರ್ಬು ಅಂಬುವ ನನ್ನ ನೆರೆಮನೆಯವನೊಬ್ಬ ಬುದ್ಧಿ ಸಾಲದೆ ನಮ್ಮ ದೇವರನ್ನು ನಂಬದೆ ನರಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ. ನರಕದಲ್ಲಾದರೂ ಅವನನ್ನು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಕಂಡು ಅವನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇವರ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಸುವ ಕಡೇ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆ ಬೇಕು" ಎಂದರು. ಸಂತ ಪೇತ್ರುರಿಗೆ ಸೋಜಿಗವಾಯಿತು. ಸ್ವಲ್ಪ ನಗುವೂ ಬಂತು. "ಆಗಲಿ, ನೀವು ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇವರಿಗಾಗಿ ಬಹಳ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ನಿಮ್ಮ ಕೊನೆಯ ಆಸೆಗೆ ನಾನು ಅಡ್ಡ ಬರಲಾರೆ. ಹೋಗಿಬನ್ನಿ" ಎಂದು ಒಬ್ಬ ದೂತನನ್ನು ಜತೆ ಮಾಡಿ ಕ್ರಿಸ್ತುದಾಸರನ್ನು ನರಕಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದರು.

ಕ್ರಿಸ್ತುದಾಸರು ನರಕಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ಹೊರಗಿನ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪುರಾತನ ಕಾಲದ ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆ ಆತ್ಮಗಳು ನರಕವನ್ನು ಭೋಗಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡರು. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ನರಕದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕಡು ದಂಡನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕ್ರಿಸ್ತು ದೇವರು ಹುಟ್ಟುವ ಮುಂಚೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ . ಸತ್ತದ್ದರಿಂದ ಸತ್ಯ ಧರ್ಮವನ್ನು ಸೇರಿ ಬಚಾವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದವೇ ಸಿಗದೆ ನರಕದ ಹೊರ ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲಾದರೂ ಇರುವ ಅವಸ್ಥೆ ಅವರಿಗೆ ಒದಗಿತ್ತು. ಪಾಪ, ಏನು ಮಾಡುವುದು? ಇವರು ಹುಟ್ಟಲು ಸಾಯಲು ಅವಸರ ಮಾಡಿ ಕೆಟ್ಟರು ಎಂದು ಪಾದ್ರಿಗಳಿಗೆ ತೋರಿತು. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಬಸ್ತ್ಯಾಂ ಪೊರ್ಬುವಿನದೇ ಧ್ಯಾನ. ಅವರಿಗೆ ನರಕಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಒದಗಿಸಿದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕನು, ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ತಿರುವಿ ಹಾಕಿ, "ಅಯ್ಯೊ ಪಾದ್ರಿಗಳೇ, ನಿಮಗೆ ಆತನ ಗೋಜು ಯಾಕೆ? ಅವನು ಅತಿ ಕೆಳಗಿನ ಅತಿ ಭಯಂಕರ ನರಕದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿ ಸುಮಾರು ವರ್ಷವಾಯಿತು. ಅಷ್ಟು ಕೆಟ್ಟ ನರಕವೇ ಬೇರೆ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ಯಾರೂ ಆ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುವುದು ಬಹಳ ಕಮ್ಮಿ. ಪೊರ್ಬುವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ತಳ್ಳಿದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದ ಮನುಷ್ಯರು ಇಲ್ಲವೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು. ದೇವರೇ ಇಲ್ಲ ಅಂತ ಕಡೇ ತನಕ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ ಪಾಪಿಗಳು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ, ತಿಳಿಯಿತೆ?" ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದನು. ಪಾದ್ರಿಗಳು ಹಟ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾದರೆ ನಿಮ್ಮಿಷ್ಟ ಎಂದು ಅವನು ಅವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಟನು.

ಒಳ ಒಳಗಿನ ಕೆಳ ಕೆಳಗಿನ ಸುತ್ತುಗಳಿಗೆ ಹೋದಂತೆ ಘೋರ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಪಾದ್ರಿಗಳು ಕಂಡರು. ದುರ್ನಾತದಲ್ಲಿ ಮೂಗು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಇರಲಿಕ್ಕೇ ಆಗದು ಎನ್ನುವ ಹಾಗಾಯಿತು. ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಅಳಲುವ ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ಸೆಕೆ ತಾಳದಂತಾಯಿತು. ಕಲ್ಲು ಮುಳ್ಳುಗಳು ದಾರಿಯನ್ನು ದುರ್ಗಮವಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದವು. ಪಾದ್ರಿಗಳ ಮೈ ಬೆವರಿತು. ಪಾದಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ತ ಸೋರಿತು. ಮೂಗು ಒತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ಮುಂದುವರಿದರು. ಇನ್ನೂ ಕೆಳಗೆ ಒಳಗೆ ಹೋದರೆ ಕಗ್ಗತ್ತಲೆ ಕವರಿತ್ತು. ಅದರ

ಶಾಕ ಮಾತ್ರ ಅಸಾಧ್ಯವೆನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಹಿಂದಿನ ನರಕಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಂಪು, ಹಳದಿ, ಅಥವಾ ಬಿಳಿ ಬೆಂಕಿ ಉರಿಯದೆ ಕಪ್ಪು ಬೆಂಕಿ ಉರಿಯುತ್ತದೆಂದು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕನು ವಿವರಿಸಿದನು. ನರಕವಾಸಿ ಆತ್ಮಗಳು ತಾಳಲಾರದೆ ಆರ್ತ ನಾದ ಮಾಡುವುದು ಕೇಳಿಸುತ್ತಿತ್ತೇ ಹೊರತು ಕಾಣಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪಾದ್ರಿಗಳ ಸಂಗಡ ಬಂದ ದೂತ, "ಇನ್ನು ಸಾಕು ಪಾದ್ರಿಗಳೇ, ವಾಪಸು ಹೋಗುವ. ಇಲ್ಲೇ ಇರುವ ನನಗೇ ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ನೀವು ಹೇಗೆ ಸಹಿಸುತ್ತೀರಿ!" ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡನು. ಆದರೆ ಕ್ರಿಸ್ತುದಾಸರ ಮನಸ್ಸು ದೃಢವಾಗಿತ್ತು.

ಕೆಲವು ಫರ್ಲಾಂಗ್ ಮುಂದೆ ಹೋದಾಗ ಮಾತ್ರ ಆ ನರಕದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಗೇ ಭಾರೀ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗತೊಡಗಿತು. ದುರ್ನಾತ ಕಮ್ಮಿಯಾಯಿತು. ಮಸುಕುಮಸುಕು ಬೆಳಕು ಕಾಣಿಸಿದಂತಾಯಿತು. ಸೆಕೆ ಹೋಗಿ ತಂಪು ಹವೆ ಬಂತು. ಇನ್ನೂ ಮುಂದೆ ಹೋದರೆ ಗುಲಾಬಿ ವಾಸನೆ ಮೂಗಿಗೆ ತಟ್ಟಿತು. ಮತ್ತೂ ಮುಂದೆ ರಸ್ತೆಗಳು ಅಗಲವಾಗಿ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ ಎರಡೂ ಕಡೆ ಹೂ ಬಿಡುವ ಸಾಲು ಮರಗಳು. ಎರಡೂ ಕಡೆ ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ದೀಪಗಳು. ಅನಂತರ ಕಂಪೌಂಡುಗಳು, ಹೂದೋಟಗಳು, ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾದ ಮನೆ ಮಠಗಳು, ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಪಿಟೀಲುಗಳು, ಗಿತಾರುಗಳು, ಪಿಯಾನೋಗಳ ವೃಂದಗೀತಗಳು. ಹೋ ! ಇದು ಮೊತ್ಸಾರ್ಟ್, ಇದು ಬಾಕ್, ಇದು ವಾಗ್ನರ್ ಎಂದು ಪಾದ್ರಿಗಳು ಸಂಗೀತವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದರು. ಪಾರ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಚಂದ ಚಂದದ ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡು ವಿಹರಿಸುವುದನ್ನು ಕಂಡರು.

ದೂತನೂ ಪಾದ್ರಿಗಳೂ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ

ನೋಡುತ್ತ ಸಾಗಿದ್ದಾಗ ಎದುರಿಗೆ ದೂತನ ಪರಿಚಯದ ನರಕದ ಜವಾನನೊಬ್ಬ ಬರುತ್ತಿದ್ದ. ದೂತ, "ಏನು ಮಾರಾಯ! ಇದು ಕಟ್ಟಕಡೆಯ ನರಕ ಹೌದೋ ಅಲ್ಲವೋ? ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿಯೂ ತೋರದ ಅಂದಚಂದ ಸುಖ ಸೌಕರ್ಯ ಹೇಗೆ ಬಂತು?" ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದ.

"ಅದರ ಕತೆ ಕೇಳುತ್ತೀಯಾ ಮಾರಾಯ? ಸುಮಾರು ವರ್ಷ ಆಯಿತು, ಭೂಲೋಕದಿಂದ ಬಸ್ತ್ಯಾಂ ಪೊರ್ಬು ಅಂಬುವ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಎಳಕೊಂಡು ಬಂದು ಇಲ್ಲಿ ತಳ್ಳಿದರು. ಅವನು ಬಂದವನೇ, "ಇಸ್ಸಿಸ್ಸಿ ಇದೆಂಥ ಗಲೀಜು! ಇಲ್ಲಿರುವ ಯಾರಿಗೂ ಮೂಗು ಅನ್ನೋದು ಇಲ್ಲವೇ ! ಕೈಕಾಲು ಇಲ್ಲವೇ! ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ತಡೆದುಕೊಂಡು ಯಾಕೆ ಕೂತಿದ್ದೀರಿ? ಬನ್ನಿ, ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಕೇಳಿರಿ," ಎಂದು ನರಕದ ಪಾಪಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟು ಮಾಡಿದನು. ಹಾರೆ, ಗುದ್ದಲಿ, ಬುಟ್ಟಿ, ಹೆಡಿಗೆ ತಂದರು. ಕಸ ಕೊಳಕು ಗೋರಿದರು. ದೂರ ಒಯ್ದು ರಾಶಿ ಹಾಕಿದರು. ನರಕದಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿಗೊಂದು ಕಮ್ಮಿಯೆ? ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿ ಸುಟ್ಟರು. ಆ ಮೇಲೆ ನೆಲ ಸಮ ಹಸನು ಮಾಡುವುದು ಸುರು. ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡು ಬಿಡದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಪೊರ್ಬು ಮಾತು ಕೇಳಿ ದೆವ್ವ ಹಿಡಿದವರ ಹಾಗೆ ಗೆಯ್ದರು. ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಒಂದು ಮಾಡಿದರು. ರಸ್ತೆ ಕಡಿದರು. ಮನೆ ಕಟ್ಟಿದರು. ತೋಟ ಬೆಳೆಸಿದರು. ಮರ ನೆಟ್ಟರು, ಬಾವಿ ತೋಡಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಏನೋ ಪಂಪು ಅಂತೆ, ಅದನ್ನು ಜೋಡಿಸಿದರು, ಏನೇನೋ ಯಂತ್ರ ಅಂತೆ ಅವುಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ, ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ದೀಪವಂತೆ, ಅದನ್ನು ಹಾಕಿ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ಬೆಳಗಿಸಿದರು. ಈಗ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲ. ಪಿಟೀಲು, ಗಿಟಾರ್, ಹಾರ್ಪ್, ಪಿಯಾನೊ ಅಂತ ಏನೇನೋ ಸಪ್ಪಳ ಮಾಡುವ ತಂತಿಯು, ಗಾಳಿಯು. ಜರ್ಮನದ ಸಾಮಾನು ತಯಾರಿಸಿ ಹಾಡುತ್ತ ಕುಣಿಯುತ್ತ......"

ಹೇಳುತ್ತ ಹೋದಂತೆ ಪಾದ್ರಿಗಳ ಬೆರಳು ಮೂಗಿಗೇರಿತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಎದುರಲ್ಲಿ ಯಾರು ಬರಬೇಕು ಅಂತೀರಿ! ಸ್ವಯಂ ಬಸ್ತ್ಯಾಂ ಪೊರ್ಬು! "ಅರೆರೇ ಕ್ರಿಸ್ತುದಾಸ ಪಾದ್ರಿಗಳು ! ನಮಸ್ಕಾರ! ನಮಸ್ಕಾರ! ಈ ನರಕದಲ್ಲಿ ನೀವು ಹೇಗೆ! ಛೇಛೇ ಎಣಿಸದ ಘಟನೆ. ಬನ್ನಿ, ಬನ್ನಿ!" ಎಂದು ಕೈ ಹಿಡಿದು ಒಂದು ಮನೆಯೊಳಗೆ ಅವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದನು. ಗಮಗಮ ಕಾಫಿ ಬಂತು. ಪಾದ್ರಿಗಳು ವಿಸ್ಮಯಪಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, "ಪಾದ್ರಿಗಳೇ ನನಗೆ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ, ಕಾಫಿಯ ಹುಚ್ಚು ಜೋರು ಅಲ್ಲವೆ? ಅಲ್ಲಿಂದ ಬರುವಾಗ ಹೇಗೋ ಒಂದಿಷ್ಟು ಊಚು ಕಾಫಿ ಬೀಜ ಕಣ್ಣು ತಪ್ಪಿಸಿ ತಂದಿದ್ದೆ. ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿ ಕಾಫಿ ತೋಟ ಮಾಡಿದೆವು. ಅದರದ್ದೇ ಕಾಫಿ ಇದು. ರುಚಿ ನೋಡಿ ಹೇಳಿ ಹೇಗಿದೆ!" ಎಂದನು.

ಕ್ರಿಸ್ತುದಾಸ ಪಾದ್ರಿಗಳು ಕಾಫಿ ಕುಡಿದರು. ನರಕದ್ದೇ ಆದರೂ ದಿವ್ಯವಾಗಿತ್ತು ಅನ್ನದೆ ನಿರ್ವಾಹವಿರಲಿಲ್ಲ. ಗುಣಕ್ಕೆ ಮತ್ಸರವೆ?

ಹೊರಡುವಾಗ ಪಾದ್ರಿಗಳು ಪೊರ್ಬುವಿಗೆ ಹೇಳಿದರು. "ಪೊರ್ಬೋ, ನೀನು ಇದೆಲ್ಲ ಮಾಡಿದ್ದು ನನಗೆ ಸಂತೋಷವೇ. ಆದರೂ ದೇವರನ್ನು ಧಿಕ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಇದೆಲ್ಲ ಸಾಧಿಸಿದ್ದು ನನಗೆ ಸರಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ."

ಹೀಗಂದು ಪಾದ್ರಿಗಳು ಪೊರ್ಬುವಿಗೆ ಇನ್ನಾದರೂ ಸದ್ಬುದ್ಧಿ ಕೊಡುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲೆಂದು ಮೊಣಕಾಲು ಊರಿದರು. ಪೊರ್ಬು ನಗುತ್ತ ಅವರ ಕೈ ಹಿಡಿದೆಬ್ಬಿಸಿ, "ಪಾದ್ರಿಗಳೇ, ಈ ನರಕದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಏನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೂ ನಿಮಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಉಂಟು. ಆದರೆ ದೇವರಿಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುವುದು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ನಿಷಿದ್ಧ!" ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ✡

ವಸಂತದಲ್ಲೊಂದು ಶಿಶಿರಗೀತ

ಗಾಳಿ ಬೀಸುತ್ತದೆ;
ಮಾಸುತ್ತದೆ,
ಯಾರೋ ತುಳುಕಿಸಿದ ಅರಳಿದ ಮುಗುಳ್ನಗೆ
ಯಾರೋ ಅಳುಕಿಸಿದ ಹೃದಯದ ಸ್ಪಂದನ
ಹೊರ ಹೊರಳಿ ನೋಡಿದ ಮರಳದ ಚೇತನ.
ಕೂಟದ ದಾರಿ ದಾಟುತ್ತದೆ:
ಆಟದ ರಭಸಕ್ಕೆ ಅದರುತ್ತದೆ, ಬದುಕು,
ಮುದುರುತ್ತದೆ
ಮಂದಜ. ಉದುರುವ ಆಶೆಗಳ ಮಧ್ಯೆ
ಮರಗಟ್ಟಿದ ಜೀವದ ಸುತ್ತ
ತೆರೆಗಟ್ಟುತ್ತದೆ ವಿಶಾಲ ನೀರವ.
ಗಾಳಿ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಬೀಸುತ್ತದೆ;
ಗಾಳಿಗೊಳ್ಳದ ಕಾಲನ ಕಲ್ಲೆದೆ ಮಾತ್ರ
ಕೆತ್ತುತ್ತಲೇ ಹೋಗುತ್ತದೆ;
ಆಳದ ಬರಹದಲ್ಲಿ ಅಳಿಯದ ರೋದನ
ವಿಷಾದದ ನಿರ್ವಿಣ್ಣ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರರ್ಥದ ಶೋಧನ
ಅಮಾಯಕ ಬದುಕುಗಳ ನಿರಂತರ ದಫನ.
ಗಾಳಿ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಬೀಸುತ್ತದೆ.

ದೇಶಪಾಂಡೆ ಸುಬ್ಬರಾಯ

16-4-51

'[illegible]' ಎಂಬುದು [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]. [illegible]
[illegible] ([illegible]
[illegible]),
[illegible] ([illegible]
[illegible])
-ಎಂಬುದರಿಂದ [illegible]
ಆ ದೇಹವನ್ನು [illegible]
ಆತನ [illegible] ಅಲ್ಲ. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ [illegible]. ಆ ದೇಹವನ್ನು
[illegible]. ಅಲ್ಲದೆ
[illegible]? ನಮ್ಮ [illegible]

ಗಜಾನನ ಪ್ರಸನ್ನ ಭೋಜನಾಲಯಕ್ಕೆ
ಹೆಸರು ಕೇಳಿ ಮರುಳಾಗಿ ~~ನಾನು~~ ಹೋ
ದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಎರಡೇ ಕಪ್ಪು ಅನ್ನವನ್ನು
ಇಕಿ ಇನ್ನು ಮುಗಿಯಿತೆಂದು ಹೇಳಿ
ದರು. ಮತ್ತೆ ಹೋಟೆಲಿಗೆ ಹೊರಟರೆ
ಹಸಿಬಿಕ್ಕೆರೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಆ ಅನ್ನದ
ಸ್ವರೂಪದ ಕಡೆಗೆ ನನ್ನ ಗಮನ
ವನ್ನು ಸೆಳೆಯಲಾಯಿತು. ಅದು
ಗಜರಿಜನಿಗೆ ಕೆಂಪಾದ ಅನ್ನದ
ಮೇಗ ಗಂಧಕನ್ನು ಅಕ್ಕಿಯಂದೆ
ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದನ್ನು ಲಾಂಗೂಲ
ಚಾಂಚಲ್ಯದಿಂದ ಹಸಿವೆಯು ಭರದಲ್ಲಿ
ಗಮನಿಸಿಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ
ಮಾಲಕನ ಹೊಟ್ಟೆಯು ಸುತ್ತಕ್ಕೆ
ಹೋಟೆಲಿನ ಹೆಸರನ್ನು ಸಾರ್ಥ
ಕವಾಗಿ ~~ಸಮರ್ಥಿಸಿತ್ತು~~ ಸಾಕಾರ

ಪ್ರತಿಸ್ಪಂದನವನ್ನು ಕಂಡಂತೂ ನಂ
ಮ್ಮಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಯಿತು.

ಆದರೆ ಇದೆಲ್ಲ ಅಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರಸಂಗ
ಬೆಂಗಳೂರಿನವರು ಇದಾಗಿ ಹಲವು
ಹೊರಟಿದ್ದರು ಈ 'ಅನ್ನಪೂರ್ಣ'ದಿಂದ
ಅನ್ನಮಂತ್ರಸ್ಥಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ
ಗಾಲ ಮುನಿಸ್ವಾಮಿಯವರಿಗಾದ ಹೊಟ್ಟೆ
ಕಿಚ್ಚಿನ ವಿಚಾರ. 'ಅನ್ನಪೂರ್ಣ'ದ
ಮಾಲೀಕರ ಪತಂಜಲಿಯವರು ಅದ್ದೂರಿ
ನಲ್ಲಿ ಅನ್ನಕ್ಕಿನ ಹಲ್ಲು ಕಿಸಿಯು
ವರ್ಣಿಸಿದ ಪ್ರಸಂಗ ಅನ್ನಮಂತ್ರ
ಮುನಿಸ್ವಾಮಿಯವರಿಗೆ ತಪ್ಪೆ, ಪಾಪ,
ಅವರು ಅನ್ನನ್ನ ಮಂತ್ರಿಯಿಂದ
ಬರುತಿಕೆ ಬಿರಿಯಿರುವಾಗ, ನಂ
ಪತ್ರದ ಸದಸ್ಯರು ಅವರ ಬರೆದಿಯು
ಗಿರದಲ್ಲಿ ರೆಡಿನ್ ಪರಿಹಾರವಿಲ್ಲದೆ

ನಿಶ್ಚಯವಾದ 'ಅನ್ನಪೂರ್ಣ' ವನ್ನು
ದೊರಕಿಸುವರೇ? ಕೊನೆಗೆ ಶ್ರೀಮಂತನ
ಬಳಿ ಅಲಂಕಾರಕ್ಕೆ ಇರಿಸಿರುವ
'ಚಿಂತಾ ಮಣಿ'ಯಂತೆ ಹೊಂದಿರುವುದನ್ನು
ಮಾಡಿಕೊಂಡ ನಿನ್ನ ಭಾಗ್ಯದ ಬಿನ್ನು
ಯಾರಿಗೂ ದೊರಕಿಸುವುದಿಲ್ಲವಲ್ಲ!'
ಎಂದು ಅರ್ಥ ಸಂಪತ್ತಿನ ಅರ್ಥ ಅಧಿ
ಪತಿಯಿಂದ ([illegible]) ಬದುಕಿನ ಸುಖ
ಸಂಪತ್ತಿಯನ್ನು ಬೇಡಿದರು.
ಅದರ ಚಿಂತಾ ಮಣಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು
ಕೊಂಡು ಆಲೋಚಿಸಿ 'ಏನು ಮಾಡು
ವುದೆಂದು [illegible] ಆಲೋಚಿಸಿ —
ಅನ್ನ ಕೊಡುವ ಅರ್ಥದ ಕಣ್ಣು
ಬಾಲಕ!' ಎಂದು ಯಾಚಿಸಿದರು
ಕೇಳಿದರೆ?

ಅದು ಹೋಗಲಿ, ಶ್ರೀಮಾನ್
ಇಟ್ಟಿರುವುದು ಹೊಂದಿರುವುದನ್ನು
ಅಂತಃಕರಣವಿಲ್ಲ ಇನ್ನು ಬಾಳ್ವೆಯಂತೆ

[illegible]ನ್ನು ಪ್ರಸಾರಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಇದ
ದರ್ಶನವಾಯಿತು? ಇವರು ಶ್ರೀಮತಿ
ಮುನಿಸ್ವಾಮಿಯವರಿಗೆ ಕೆಲ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು
ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ರೇಡಿಯೋ ನಾಟಕ
ಗಳಲ್ಲದೆ ಈಗ ರಾಷ್ಟ್ರರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದ
ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದೆಂದು
ತೋರಿಸಲು 'ಅಗ್ನಿಸ್ಪರ್ಶ' ಎನ್ನು
ತೆರೆದ ಹಾಗೆಂತೆ ಗಂಡನ ಜೊತೆ
ನಕ್ಕ ರೇಖಾಚಿತ್ರಣ ಈಗ ~~ರಾಷ್ಟ್ರ~~
ಯಾರ ಸಾಧಾರಣ
~~ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದ ಈಗ~~ ನಾಟಕಮಾಡಬಹುದೆಂದು
ತೋರಿಸಲು 'ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್'ವನ್ನು
ತರಲು ಬಯಸಲಿ. 2ನೇ ಆಗಿನ
ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿದ್ದಳೆಂದು ಶ್ರೀ~~ಮತಿ~~
ಮುನಿಸ್ವಾಮಿಯವರಿಗೆ ಅನಿಸಿದ ಮಾತು
ದಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಪತ್ನಿಯ
ಮಾಲತಿ ಅಶ್ವತ್ಥನಾರಾಯಣ ಶ್ರೀ
ಮಾನ್ ದೇಶಮುಖ~~ರ~~ರ ಮತ್ತು
ಮಾನ್ಯ ಬಾಲಯ್ಯನವರಿಗೆ ಸಲಹೆಕೊಟ್ಟ

ಸರಿ! ಆದರೆ ಪ್ರತಿಯ ~~ಮತ್ತೊಂದು ಅಕ್ಷರ~~
ಬರಹಗಾರರಲ್ಲೂ ಯಾಕೆ ಪಡೆ/ದಾರರು
ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ತೋರಿಸುವ
'ವಸ್ತ್ರಾಪಹಾರ' ವನ್ನು ಕೊರೆಯಲು
ಮಾನ ಮಹಾಭಾರತ ಶ್ರೀಮಾತೆಯ
ಪರಿಸರ ತಳ್ಳಿ ಬಿಟ್ಟರೆಂದು ನಮ್ಮ ಪ್ರಿಯರು
ಸಾಧನೆ. ಸ್ವತಃ ಶ್ರೀಮಾತೆ ಮಾನಸಿ
ಯವರು ತಮ್ಮ 'ಅಸ್ಥಿಪಂಜರ'ದಲ್ಲಿ,
ರೋಶನ್ ಧನ್ಯಗ ಸಂಗದ ಬರಾದ
ಕಲ್ಲಿಕ್ಕಿ ಕೈ ಕಟ್ಟಿ ಮಲಿಂತಿದ
ಪದಾರ್ಥ ವಿಶೇಷಣ್ಯಂದ ಆತ್ಮನ
ಧರ್ಮಭೂಷಣಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಸಿದ
ಕಥೆಯನ್ನು ಕಲಿಸಿದರೆ ಮಾಡಿದ
ಗಿರಿಜಾ ದೇವಿಸುವ ಅನುಭೂತಿ
ಪಿತೃಯು ಕಷ್ಟವಿದಾಗಿದೆ. ಈ
ಪದಾರ್ಥ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ರೋಶನ್ನಲ್ಲಿ
ಬರುವಾಗೆ ಮಾನ್ಯತೆಯಿಂದ ಆತ್ಮಗನನ್ನು

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

14-1-52

ಹೆಯಿಂಬಯಿಂಬ ಎರಡು ವಾರ
ಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೊಬ್ಬನು
ಇರುವ ಚೆನ್ನಾಪುರಾಧೀಶರಾಯ
ನೋಡಿನ ವೇಳೆ ನಡೆದ ಕಥೆ
ಪಾದಚರಿತೆ ಮಾತ್ರವೇ ಕರಗತ
ವಾದ ಆ ದೇವನು ಕನ್ನಡಿಯ ಭಾವ
ಭಂಗಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ. ಇದರಲ್ಲಿ
ಶಿಲ್ಪ ಬಗೆಂಬ ವ್ಯಾದೃಂತ ದೃಷ್ಟಿ
ಭೇದವಿದೆಂಬುದು ಲಂಗಾಲಾಪ
ಯಾರೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಶಾಸ್ತ್ರ.
ಇದು ತಪ್ಪ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪಾದ
ಪಕ್ಕಿನ ಕ್ರಮ ಸಹಲ
ಪ್ರತಿಪಾದನೆಂಬಾಗಿದೆ. ಈ
ವಿಶ್ವಪಾದರೇಶ್ವರನ ನಾಟ್ಯ
ಕ್ಕೆ ದೇವ ಪ್ರತಿಷ್ಠ ಪ್ರಾಮಾ-
ಣಿಕ್ಯನು ಲಂಕೇಶ್ವರನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ

పక్షేసిన అవార్థగా బా/సావు
ఎదేంటేంబుదన్ను తెల్లగ్గేంటే
మాటల్లు. తెవ్విన సభేంవాళ్లు
మనావాంతవా తన్ను బాలద
మద్యేంలా గెరియవేసలే తన్య
కిడ్డవరి బాలా నిజ. ఆవరి
ఆ సభేంవాళ్లు వేళిజెనంత
ఉన్నదినినమాట్లు చేబులా
గమనాయవ్వెరదే. మంబాయ
లవ ఆ షేటేనేంవాళ్లు న
ఇన్నేంద మాట్లోడ మాక్లె
గబరి మాట్లే నావ టెంరవరిరి
తవ్వెన సభేంవాళ్లు దనాంగా
మనమంతన భాభంగిగ్గరి
మోదరి మాంటాయులు డెథ
రిరిగా/ తకే వలంలా
మాటద దిబులే- మాటల్లోంటత

ప్రారంభవల్ల ఇల్ల. అల్లదే, ఆదర
పరిశీలిసువ వస్తు తెళియదిరువ
రివాక్షన జావర ఈ తెరియ
అగంతుకనన్ను ఘటకవు తన
జాలక్కె బంధిసువుదరల్లి
ఒవాస్త్రగుప్తగిద్దరె. అదరె
మొంబాయింద మత్తొబ్బరల్లి
ఈ నగర శివాయన్నాగి వరబ్బ
దళ్ళంతహ తెప్పాదే ఏటొందు
లభిసితు.

కెలవరు ఈ అద్భుత రూప
రచన పరిమితిన పరిహార చేసి
విశేషమగళు జావరిద్దనెందు
తిళిసుత్తారె. తెన ఆగమన
దింద మంతేదారరు బిలవున
కైదలు తిలకె బుద్ధి తెగెద్ద

ప్రత్య రేవని భారతీయం
మనవన ద్ధః పతనమును
రాజు దంగాని మొగాని గావిత్రా-
రేవన నాటి మొక్కిన
తిలద్ద మనస్థాటు 20-4
దేశిగ్గాని ద్విదర్శ తెమన
స్త్రీ పరిమాన్న రేనా వాదికే
విని త్రీశావృత్త రలిల. ఆపో
గా లుగంసల్లి కర్మాషైన
తన్నా పారబాహాయాదిం గ
తెజావునవారు తెయరైన
కరిచంత్రన వర చరవిని
ప్రకార మాతలు వాదర్య
నేస్తావచట్లించలు సమాజ
విడని చరవిని వాదిర్య
పరిదా లుదినాస్తాను దేశ్య

ఉపేంద్రయాత్ర విశిష్ట. వీరి
వరకే సిద్ధేశ్వర్లు చిన్నాన్నగారు)
ఉత్సాహంగా మాట్లాడించడంలో
సమాచారసేకరణలో రోజు ఆ
రోజు దివసాల్లో. ఆ రోజు దినం
సుమతి లవంగ పద్య
సంగతులను నమ్మి ఎన్నో
నన్ను ఆకర్షించు చరిత్రంత
గాథలనేకంగా సంభవిం
చేసింది. మనసంతనూ
హృదయం మాట సంగతి
కదా. ఆ రోజు సాక్ష్యం
ద ఉత్సాహం ఉన్న అనుభవవన్ను
తన్ను ఎంతో ప్రియంగా చూసేవి
ఉన్నారంటే. కాలాంతరం
ఎలా ఉండేవాళ్ళో సమాచారం
గా నేను చేసిన తెలియ జేస్తా.

లోని అనువాద్యాన సాహిత్యాంశాల్ని
విడిచి పెట్టకుండా మూలానికి
ప్రయత్నిస్తే నిరాశతప్ప ~~తెలుగువారికి~~
వెంట వచ్చేవారి సంఖ్య తక్కువే.

అదలా బంకిమచంద్రుని
నవలల ప్పుడటకే, ఆ "ఆను
వత్, మృణాళిని విషవృక్ష" ర
రహస్య ఇల్లు ఇలాగే తెలుగులో
ంల్ల వెంట తెలుగుతకే. ఇది
న్న "లిపతిరామ్మ మాల"
గ్రంథాల ప్రతిరోజూ ఆ
వంగభాషాన్ని నాటకాల వేదికలు;
వంతు ఎక్కువ అన్నింటిలో
భారతీయ సాహిత్య విశేషాలు
తెలియాలన్న నేటి బలమైన
ప్రయత్నంలో ఇదొక సంకల
నం భారతీయతకి భారతీయ

ನನ್ನ ಅಂಬಾ ಪಕ್ಷ ಒಪ್ಪುಲಗೆ ಆಟ್ರ
ಎನ್ನ ತಿಂಗಳ ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಆ
ನನಗ ಪ್ರಾರ್ಥಿನ ಗ್ರಂಥ ದಿಂದ
ತಿಳು ಮನಸ್ಸಿನ ಬೇಸರಿಸಿ
ಸಂಗತಿ ಆದರು ಪತ್ನಿ ತನ್ನ
ದಕ್ಷಿಣ ಹೆನ್ನೆ ಕೆಲವಲ್ಲ
ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ಆದರೆ
ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಲೆಕ್ಕ ಪ್ರಕಾರ ಮಾ
ಮಕ್ಕಳ ಸಂಪ್ರದಾಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನ
ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಇರುವಾಗ ಆ
ನಾವು ತನಗೆ ಮತ್ತಿತರ ಪ್ರಕಾರ
ಬರದು! ಆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಾರದು
ಕಲದಲ್ಲಿ ಬಾರದು ಅವಳನ್ನು
ತನ್ನ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ
ತನಗೆ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ
ಸಮಾನವಾದ ಹಕ್ಕು ಪಡೆದ

వేసాగే కేటరిన బర్తీరు. ఎస్త్రీనా
కాళ్ళ ఆంధ్ర ఒక్క సామ్రాజ్యనా
కల కల అర్థ ఉద్యాపరింద దేవా
ప్రిరత్నకర్త నేరబోరద
కల వయస్సేనా రా లిడి సెలల
ఎ? ఎంగగాలునా బత్తే
బస్తీనా దెంయామిల. దేవా
బర్తాత్రయాయవు కోవల మాతి
ధిరిర. ఆగ మాతిధిరిర
బద్రియసువరలు, బైస్తీ
లేక, యరింద్యాగ్గామిసు
ఎవరళ్ళే ఉండ, దేరిని
బద్దంవాళ్ళ తనకే సారిసిమ
రండు దేవా ఉప్పిరా/విద
దాదా బలద కొద కాయింద
తనగింత కొడవలిందే వారు
దేవాగే దేవుత రవాయను.

[illegible] కే. ఎం. మునస్వామి

ఉన్నావళ్ళగే సంతృప్తి చేసిన

పేర వరవారి మార్పన్ను బల

౦ఆసం.వం। అభిమాన్య వాసిలే

లేదు. ఆగ సంతసం రామ

మాతృయప్ప మునస్వామిగారికి

చేసిన ఎసతి శ్రీకృష్ణ సాక్ష్య

రాన్ను బతుకున బ్రతుకునే

కొత్తల వ్యక్తరంద చేసిగా

సిగార్యాలి చేసే ఎరికి

కొలయ కల్లెత పల్లె.

ಶ್ರೀ -1

1-52

ಹತ್ತು ಜನರು ಲಾಹೋರಿನಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸಂಘವು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಆಜೀವ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯದ ಶಪಥ ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದರೆಂದು ಸಿದ್ಧರಾದರು. "ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಭಾರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ" ಅವರ ಶಪಥದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ನಾವು ನಾನು ಜನಾರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯದ ಫಲವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯ ಕಾಲದ ನಿವಾಸಾರ್ಥ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆಂದು ಭೂಮಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದನ್ನು ಸಾರ್ಥಕಗೊಳಿಸಲು ಈ ಹತ್ತು ಮಂದಿ ತಾರುಣ್ಯ ಕೊಟ್ಟಂತ ನಾಡಿನವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಆದರೆ ಬಂದಿಕ ಹೋದ ವರ್ಷದ ಶಪಥ "ನನ್ನಿಂದ ಈ ಶಪಥವನ್ನು ಅದು ನಡೆಸಲು ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯದ ಶಪಥವನ್ನು ತೆಗೆ

ಸಂಘವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಉದಾಹರಣೆ
ಇದೇ ಮೊದಲನೆಯದಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿ-
ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೃಹತ್ ಶಾಂತಿ ಸಂಘವು,
ಸಂಘದ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ಮಣಿದು ಮದುವೆ-
ಯಾಗುವ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಭಾರವಾದ ದಂಡ
ವಿಧಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರಿಂದ ಅವರೆಲ್ಲ ಶಿಸ್ತಿ-
ನಿಂದ ಕೆಲಸವದು ಕಠಿಣವಾಯಿತು.
ಇಲ್ಲಿ ದಾರಿ ತಪ್ಪಿ ಮದುವೆಯು ಆದರೆ
ಯಲ್ಲಿ ಹೊರಗೆ "ಪತಿ" ಮೊದಲಿನ ತನ್ನನ್ನ
ಯನ್ನು ಸಂಘಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುವುದು ಕಾಣಬೇಕು,
ಇಂಥಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾನಸೋಲ್ಲಾ-
ದರು ಎಷ್ಟು ಜನರಿದ್ದಾರೆ? ಯಾರು
ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಕೇಳಿದರಂತೆ. ಅಂಗ ಆರು
ಬಂದಿಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಮದುವೆ
ಪ್ರಲೋಭನೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಬಲವಾಗುತ್ತಿದ್ದು
ಏನ್ನುಳಿದ ಪ್ರೇಕ್ಷಯತೆಂತೆ.

ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬರುವಾಗಲೂ
ಇದರ ಅರ್ಥ ಇಷ್ಟೇ: ಇಬ್ಬರಲ್ಲದೆ
ಒಂದು. ಗಂಡನ ಹೆಂಡತಿಯೊಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ
ಸೇರುತ್ತಾ; ಆದರೆ ~~x~~ ತಿಳಿಸ್ಪ ಇಬ್ಬರ ಸಂಗ
ಇಲ್ಲದ ಒಂದು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯ ಜೊತೆ
ಹೆಂಡತಿಯೊಂದು ವಿಷಯ ಸ್ವೀಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ.
ನನ್ನ ಅಂಗಾಂಗ ಬೇರೆ ಸಂಯೋಗವಿಲ್ಲದೆ
ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯ ನಡೆ ಪ್ರಕೃತಿ ಶಕ್ತಿ
ಇಲ್ಲ. ನನ್ನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಗಂಡಸರಿಗೆ ಆಸೆಯ
ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗೆ — ಬರುತ್ತಾ ಬಂದರೆ
ಬೇರೆ ಬಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ವಿಷಯ
ಬಿಟ್ಟು ಇದ್ದರೆ — ಬೇರೆ ವಿಷಯ ಬೇಕೆ
ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ತಿಳಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವನ್ನು
ನೋಡಿದರೆ ಸಾಂಸಾರಿಕ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ.
ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾ — ವಿಶೇಷವಾಗಿ
ವಿಷಯ ಬಿಂಬಿಸಿ, — ಮಾತು, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ

[illegible] ಕಾಲ [illegible] ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಅವರು
[illegible] ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿ-
ದೆ. ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ [illegible] ಪ್ರ-
ಯತ್ನಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗ [illegible],
ನಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ, [illegible]-
[illegible]
[illegible].

ಇನ್ನು ಕೆಲವರು [illegible], ಮತ್ತೆ
ಕೆಲವರು ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ತಲೆಕೊಟ್ಟು [illegible]-
[illegible].
[illegible]
ಮತ್ತೊಂದು [illegible] ಕಾಲದ
[illegible]. [illegible]
[illegible]
ನಮಗೆ [illegible] ದೆ. [illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible] ಮುಗಿಯುತ್ತಿತು. [illegible]
[illegible]
[illegible]! ಮದುವೆಯಾಗಿಯೂ
[illegible]
[illegible]! [illegible]
[illegible]... [illegible]. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]. [illegible]
[illegible]
[illegible].
ತನ್ನ ಗಂಡ [illegible]
[illegible]
[illegible]. [illegible]
ಮದುವೆಯಾಗದವನು!

ಪ್ರಶ್ನೆ- ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಸಂಘಗಳ/ನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ
ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ
ಸದಸ್ಯನು ಬಿಟ್ಟು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಿಯರನ್ನು
ಕರೆತಂದು ಕೊಟ್ಟರೂ ಮದುವೆ ಮಾಡುವುದು
ಬೇಡ. ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಪಡೆಯುತ್ತಲೇ
ಇರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಿಯರ
ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಸಂಘದ ಧ್ಯೇಯ
ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯದ
ಪಾಲನೆ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟದ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ
ಮಹಾನ ಪುರುಷರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಿಟ್ಟರೆ
ಇತರರಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಡೆಗೆ
ಮಾಡುವ ಇಂತಹ ಧ್ಯೇಯ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ
ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವರ್ಷ ಸಂಘ
ದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದು ಹೊರಬಂದವರು
ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ/ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಿಯರನ್ನೇ
ಮದುವೆಯಾಗುವುದು ಇತರರನ್ನು ಮಾಡುವ

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ವಿಚಿತ್ರ ವಿಚಾರಗಳು (ವಿ. ವಿ.)

ವಿ. ವಿ. 1

[illegible]

21-7-52

-3-52

ಹೊಸ ಬಿಲ್ಲೆ ನಂ. ೧೬

ಅಧಿಕ ಆಹಾರ ಬೆಳೆಯುವ ಚಳುವಳಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ಸರಕಾರ ಹೇಳುತ್ತದೆ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರ ಬಿಟ್ಟರೆ ಅದು ಅಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿಲ್ಲವೆಂಬುದಾಗಿ ಪಕ್ಷ ವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು (ಸರಕಾರದ) ಟೀಕೆ ತುತ್ತು ಹಳ್ಳಿ ಬರುತ್ತವೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲವು ಅಂತರ ಕಾರಣ ನೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದೆಯೆಂದು ಹಳ್ಳಿ ದರೆ ಬದು ದೊರೆತ ನಿರ್ಧರಿಸುವಾಗಲೆ (~~ಕೆಲವು~~) ತು. ಈ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲ ತಪ್ಪುಗಳಾಗಿವೆ ಯೆಂಬುದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಇದರಿಂದ ಅಮೂಲ್ಯ ಅನುಭವ ದೊರೆತಿದೆ. ಈ ಅನುಭವಗಳಿಂದ ಮುಂದೆ ನಮಗೆ ಹೊಸ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ದೊರೆಯುವುದಲ್ಲದೆ ಹಳೆ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಸರಿಪಡಿಸಬಹುದು. ಎಲ್ಲ ಸಹಾಯ ಮಿತ್ರರಿಂದ ಮಾಡುವ ತಂತ್ರಗಳು ಸಂಗತವಾಗಿವೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಅಧಿಕ ಆಹಾರ ಬೆಳೆಯುವ ಚಳುವಳಿಯು ಫಲಪ್ರದವಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಸರಿ ಮಾಡಲು ಎಲ್ಲರೂ ಸಹಕಾರ್ಯದಿಂದ ಶ್ರಮಿಸಿ.

[illegible]

[illegible]

ಉತ್ತರ

[illegible] ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ [illegible]

[illegible] ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ [illegible]

ಇದ ಈ ಬಹುಮುಖೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಮತ್ತು ಸಲು ಬೇರೆಡೆ [illegible]ಗಳಿಂದ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಕೆ. [illegible]ರನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಈ ಇಬ್ಬರು ಸೇರಿ, ~~[illegible]~~ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೊಸ [illegible] ಗಂ[illegible] [illegible] ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು [illegible]ದಲ್ಲದೆ [illegible] ಕಟ್ಟಿಕೆ [illegible] [illegible] ಮಾಡಿ [illegible] [illegible] [illegible] ಸಲಾಯಿತು. ಅವರ ಸರ್ಕಾರದ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ಲಕ್ಷ್ಮಿ [illegible] [illegible] ಆಹಿರ [illegible] ೫೦ ಕೆ.ಜಿ. [illegible] [illegible] ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಈ [illegible] [illegible] [illegible] ಈ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ಲಕ್ಷ್ಮೀ [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ಕಾರಣಗಳನ್ನು
ವಿವರಿಸಿದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಈ ಪ್ರಕಾರ ಸಂಗ್ರ
ಹಿಸಬಹುದು:

(೧) [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible].

(೨) ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದೊರೆತ ಕೂಡಲೆ ಭಾರತದ
ಜನರು ಒಂದೇ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಮರದಲ್ಲಿ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].

(೩) ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಾಗ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

(೪) ಕಾರ್ಖಾನೆ ಮಾಲೀಕರ ಸಂಘದಿಂದ
ಮತ್ತು ಸಂಘದಿಂದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.
(೫) ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ [illegible] ಲೇಖನಗಳ [illegible]
[illegible] ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ [illegible]
[illegible] ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಾಲೀಕರ [illegible]
ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ [illegible]
[illegible] ಪತ್ರಿಕೆಗಳು [illegible] [illegible]
[illegible].

ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಗಳು

ಕಾರ್ಮಿಕರಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಸಂಘಗಳನ್ನು
ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. [illegible] ಒಂದು ರೀತಿಯ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ
ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಮಾಲೀಕ [illegible]
[illegible] ಕಾರ್ಮಿಕರ [illegible] ಸಂಘಟನೆಗಳ [illegible]
[illegible] ಸಂಘಟನೆ [illegible] [illegible]
[illegible].

(೧) ಮಾಲೀಕ ಪರಿಶೀಲನೆ [illegible] ಮಾತ್ರ
[illegible] [illegible] [illegible] ಮಾಡುತ್ತಾರೆ [illegible]
[illegible].

(೨) ಮಂತ್ರಿಗಳ [illegible] [illegible] [illegible]

ಗಳಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಭರದಿಂದ ನಡೆಸಬೇಕು.

(3) ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಗಳು ತಮ್ಮ ಪಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಮತ್ತು ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಎತ್ತರಿಸಿ ಇಡೀ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಶೇ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರ ಸಾಧನೆಯ ತಮ್ಮೆಲ್ಲ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಿತ ಸಮಾಜ ತಾನಾಗಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ, ಸಾತ್ವಿಕ [illegible] ಭೂಮಿಯಿಂದ ಇದರ ಕೊಡುಗೆ [illegible] ಕೃಷಿ [illegible] ತಮ್ಮ ಮಾರ್ಗದ ಫಲವತ್ತಾದ ~~[illegible]~~ ಮಣ್ಣಿನ ಸಾರವು ರಕ್ಷಿಸಲಾಗುವುದು.

(4) ~~[illegible]~~ ಭಾರತದ ಹಿಂದು ಕೊಡುಗೆ ಮಾಡಿ ಗಳನ್ನು ಭೂಮಿಯ [illegible] ಸಂರಕ್ಷಿಸಿ, ಎಲ್ಲಾ [illegible] [illegible] ಮಾಲಿನ್ಯದಲ್ಲಿ [illegible] ಮಾಡಿ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಇದರಿಂದ [illegible] ಮಾನವನ [illegible] ಬರುವುದು [illegible] ಮಾನವನ ಬೇರೆ [illegible]

ಎಂದು ಹೇಳುವ ಕಂಗಳನ್ನು ಆಧಾರ ಸ್ತಂಭವಾಗಿ
ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

(೫) ಆತ್ಮನು ಹೊರತು ಬಾಹ್ಯ/ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ
ಆತ್ಮನು [illegible] ಕೇವಲ [illegible]
[illegible] (~~[illegible]~~) [illegible]. ಆತ್ಮ
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ಆತ್ಮ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ಆತ್ಮ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ಆತ್ಮ [illegible] [illegible],

[illegible]

7-4-52

ನಿಮಗೆ ಸಮಾಚಾರದ - ಅಕ್ಷರ ರಾಷ್ಟ್ರದ
– ಸೋಂಕುಹಾಕ್ಯ ಹೊರಟಿದ್ದರೆ, ಅವನಾ ನಾವೂ ಅವನಾ
ನಾವುಗ್ರೌಸ್ ೭ ಎರಡು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗುವ
ಬಂದಿದ್ದರೆ, ಹಾಂಧ್ವಗಾದ ಸ್ವಾಮಿಬಂದವರಿಗೆ
ಎಂಥ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ನಿಮಗೆ ಉಂಗುರಗಳು ಕಾರ್ಯದ
ನಂದ ಇದು: ಹೋಗಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ-ಧಾರವಾಡ ಪ್ರ-
ಯಾಣಿಕ ಮಾಡಲು ಎಸ್.ಟಿ. ಬಸ್ಸು ಆರಂಭಿಸಿದೆ.
ತ್ತಿದೆ ಎಂದಿದೆ! ತಮ್ಮ ಮಾಡಿದರೆ ನಾವು ಬರಾ
ಬ್ಬರಲ್ಲ. ಬಂದವರೆ ಹೊತ್ತು ಬಸ್ಸುಗಳು ಬಂದ
ಹೊತ್ತು ನಮ್ಮ ನಿಲ್ದಾಣ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಲು ಬೇಕಿಲ್ಲ
ಎಂಬ ಬಳ ಎಸ್.ಟಿ. ನಾರಸಿಂಗ ಎಣ್ಣೆಗೆ
ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅವನ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಅವನಲ್ಲ.
ಹಾಕೊಂಡರೆ ಆ ವೇಳೆ ನಿಮಗೆ ಅನುಭವ
ಅನುಭವವಾಗಿಂದು ಅರ ಕಡಿಮೆ ಬಾಕಿನಲ್ಲಿ
ನಮ್ಮ ನಂದ ತಪ್ಪಿಸಿದೆವು!
ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಧಾರವಾಡ - ಎಸ್. ಟಿ. ಪ್ರಯಾಣಿಕ
ರಲ್ಲಿ ನ-ಶಾನ್ ಮತ್ತು ನ-ವಿನ್ ಎಂಬುದಿಗ
ಎರಡು ವರ್ಗ. ನ-ವಿನ್ ಎಂದರೆ ಬಡವರಾದ
ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ (ಬಾಡಿಗೆ) ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯಾಣಿ

ಸಾಲಿಗೆ 1. ಬೇರು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಬಸ್ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡಿನ
ಪಕ್ಕದ [illegible] [illegible] [illegible] ಕರೆ
ಗೆ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ [illegible] [illegible]
ಬಂದಿದೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆಯಲ್ಲಿ ೧೯೬೦ ರ
[illegible] ೨೦ ತಾರೀಖಿಗೆ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ಭಂಡಿಗೆ ಬಸ್ ಬೇಡವೆನ್ನು [illegible]
ತೆಗೆದು ಮಾಡಿದೆನು. ನಾನು ಎಂದರೆ
[illegible] [illegible] ಬಸ್ಸು [illegible] ಬರ
[illegible] [illegible] [illegible] — [illegible]
[illegible] — [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] —
[illegible] ([illegible]) [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
ಮಾಡಿ [illegible] ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿರೆ.
ಎಸ್. ಟಿ. ಬಸ್ಸು [illegible] [illegible] [illegible]

ಎಂತಹಲ್ಲಿ ಹೋದಲನಯಾದು – ಮತ್ತೆ ಕಣ್ಣನ
ಬರುವು – "ಶಿಲ ಬೆಂತ" ಎಂಬುದು. "ಧಾರವಾಡ
ದ ಇಲ್ಲಿ' – ಎಂಬ ಹಲಗೆಯು ಕೆಗೆ ನಿಮ್ಮ ಇಷ್ಟ
ತ್ಯದನೆಂಬುವನ ತಲೆಯು ಚಿತ್ತಗೆಯು ಮತ್ತು
ಮೆಂಬು ಬಹಿನ ಸುಗಂಧವನ್ನು ಸೇವಿಸುವ
ಭಿಷ್ಟತ್ವರನೆಂಬುವರಾಗಿ, ಬಂದು ಕೆಲಸಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು
ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿಂದ ದೇಹಭಾರವನ್ನು ಬಿಡ
ಲಾಗುವನು, ನಿಂತಿರುವಾಗ, ನಿಮ್ಮ ಕಲಿ ತಿನಿ
ಗೆ ತರುವಾಗಲು ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ ಕ್ರಿತಂಬುಗದಲ್ಲಿ
ಪ್ರವೇಶಿಸುವಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಪಾತ್ರಲು ನಿಂತಿರು
ವರಗೆ, ನಿಮ್ಮ ಬೇಗೆ ಬಿಟ್ಟಿ ಬರುವಿದಲ್ಲ
ಸಿಂದ ನಿಂತು ತಪಸ್ಸನ್ನು ಚರಿಸುತ್ತಿರುವ ಋಷಿ
ಗಳು – ಎಂದು ನಿಮಗೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ
ನಿಮ್ಮ ತಪಸ್ಸಿನ ಬಂಗ ಮಾಡಲು ಬರುವ ಬೇಡ
ರುವನು ಬಾರದಿರುವುದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ನಿರಾಶೆ
ಯಾಗುವುದು. ಇಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುವ ಎಂ
ದು, ಗಡ್ಡ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದ, ನೆಲಕ್ಕಿಳಿದ ಕಲ್ಲ ಬೀರು
ಕಿದ ಬರುವನ್ನು ಬರುವ ನೆನಪಿಸಿ ನಿಮ್ಮ
ಕಣ್ಣನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಗಡ್ಡದ ಮೇಲೆ ಹೊರಳಿಸಿ.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ಲ್ಲಯೇ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿಯೇ ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಇದು ಒಂದು ಪ್ರಯೋಗವೇ. ಏಕೆಂದರೆ ದೇಶದಂತೆ ಶಿಲೆಗಳು ಚರಿತ್ರೆಯ ಒಂದು ~~[illegible]~~ ಸಾಧನಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಎಸ್.ಟಿ. ಬಂದಾಗಿನ ಬೇರೆ ಶಾಸನ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಶಿಲೆ, ಕಾವ್ಯಗಳು, ಚಿತ್ರಲೇಖನಗಳನ್ನು ನೋಡಿಯಾಯಿತು. ಬೇರೆ ದಲಿ ಶಾಸನವೆ ಸೇರ್ಪಡಿಸುವ ಈ ಶಿಲೆಗಳು ಎಸ್.ಟಿ.ಯ ಬಳಿ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಬಹುತೇಕ ಶಿಲ್ಪ ಶಿಲ್ಪದ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಚಿತ್ರ ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಸರಳ ಶಿಲ್ಪ ಕಲೆ ದೊರೆಯುವಂತಹ ಹಾಯಿ ತುಂಬಿದ ಕುರು ಚರಿತ್ರೆಯ ಸಾಧನ. ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಾಗ ಮಾಹಿತಿ ಅಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಎಸ್.ಟಿ. ನೀಡಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಥಳ, ಒಳಗಿನ ಮಂದಿರ, ಗುಹೆಯ ಸ್ಥಳ-ಚಿತ್ರಣ, ಇವೆ ಮಾತ್ರ ನೋಡಿ, ಎಲ್ಲವೂ ಒಂದೇ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ "ಕಲೆ" ಕಂಡ

ಅಂತವರು ಬೆನ್ನತ್ತಿ [illegible] ನಿರಾಶ್ರಯರಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ.
ಇವನ್ನ ತಿಳುಕೊಳ್ಳಲೆ ಅಂತ ನಾ [illegible]
[illegible] ಕುಳಿತೆ. ನನ್ನ [illegible]
[illegible]. [illegible] — "[illegible] [illegible] ನ [illegible]
[illegible] ಎನ್. ಟಿ.?"
ಮಂತ್ರಿ ಪದದ ಮೇಲೆ ದೃಷ್ಟಿ [illegible]
ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಆದ ಮೇಲೆ ಎನ್. ಟಿ. [illegible]
[illegible] "ಮಂತ್ರಿಗಿರಿ
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. ಎನ್. ಟಿ. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]? [illegible]," ಎಂದು
[illegible] [illegible]. "[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]," ಎಂದರು
[illegible] ಮಂತ್ರಿಗಳು. "[illegible] ಮೇಲೆ [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible]
ಎನ್. ಟಿ. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] — [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]! ಎನ್. ಟಿ. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

4-2-52.

೩೦।೩೧-೧

~~ಕಠಿಣ~~

ಕಲಿ(ಯುಗ) ಪವಾಡ

ಎನ್ನ ಮಂತ್ರಿ ಮಿತ್ರ ~~[illegible]~~ ನಾಯಕರ ಗಾಢ
ಸ್ನೇಹಿತರು ಇಲ್ಲಿಯವರು ಕಾಲಂ (ವಿಮಾನ) ನಿಲ್ಲಿಸಿದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ
ಗಾಂಧಿ ಟೊಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡರಂತೆ.
ಮಂತ್ರಿಗಳ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾನ
ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು ರೀತಿ ಬಹುದಾದ
ಸಂಗತಿ. ಆದರೆ ಈಗ ತಲೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿ
ಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಅವರಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತನೆ
ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ತಲೆಯೊಳಗಿರುವ ಮಂತ್ರ
ಪರಿವರ್ತನೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ
ಆ ತಲೆಗೆ "ಕಲಶ" ವನ್ನು ಕೂಡುವ ಗಾಂಧಿ
ಟೊಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮಾತ್ರ
ಒಪ್ಪಂತ ಸಂಸ್ಥೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಲಾಭ.
ಪ್ರೆಲಿಯನಿಗೆ ನಂಬರು 29ಲ್ಲಿ, ಸ್ವರಾಜಿಗೆ
ಪ್ರಯಾಣ, ಉದ್ಯೋಗಿಗಳು, ಕಾನಾನ
ಠಗೆ ಪಟ್ಟಿ, ಸಂಬಳ, ಕಾರು, ರಾಜ್ಯ,
ಎಲ್ಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಿಯರು ಇದ್ದಂತೆ ಮಂತ್ರಿಗೆ

ಬುದ್ಧಿ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆ ಬೇಕಾಗುವುದನ್ನು/ಬಿಟ್ಟರೆ
ಅವನು ತಿಳಿ ತಿಳಿದು, ಎಲ್ಲರಂತೆ ಬದುಕು
ನಾಗರಿಕತೆ ಮೇಲಿನಿಂದ ಕೊರತೆಗಳು
ಜನರ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಬದಲಿಸುವುದು
ಬಲಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಇಂಥ ಬೇಕಾಗುವುದನ್ನು
ಕೊಡುವಂಥ ಮಂತ್ರ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು
ಕೊಡುವಂಥ [illegible] ಶಕ್ತಿ
ಬೇಕು. ಆಗ ಕೊಡುವಂಥ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು
ಅವರ ಬುದ್ಧಿಯವರು ಬದುಕುತ್ತಿರುವಂತೆ
ಅವನನ್ನು ಇತರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ
ಬರೆದು. ತಿಳಿದ ಕೊಡುವಂಥ ನಂಬಿಕೆ
ಯಾರಂತೆ ಬದ್ಧ ನೆಂಟರಿಂದಲೂ ತಿಳಿಸುವ
ಗಂಡುಮಕ್ಕಳ ಮುಂಬರುವಲ್ಲ ಬಂದ
ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿ ನಾವು ಕೇಳುವಂತಿಲ್ಲವೇ!
ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ತಪಸ್ಸಿನವರ ಉತ್ತರ
ಬೆಳೆದಂತೆ ದಕ್ಷತೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ ಗಣ್ಯದ

ಕನಿಷ್ಠ ಬುದ್ಧಿ ಬೇಕು

[illegible]

[illegible]

ಹರಿಸಲು ಉಜ್ಜುಗಿಸಿದ್ದನೆಂದು ಅವರೆ ಅವ
[illegible] ಅವರಿಗೆ ಸಿಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು
[illegible] [illegible]ತ್ತಿರೆ. [illegible] ಸಪ್ತತಿ [illegible]
[illegible] ತನ್ನ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]ತ್ತಿದ್ದ
ನಂತೆ. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ಅವನ್ನು
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] ಅವ
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ಅವರ
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ತನ್ನ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ಸತ್ಯ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ನಾಟಕದ ಪಾತ್ರ

ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಪ್ರಶಂಸಕರನೇಕರು
ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. "ತಲೆಗೆ ಬಂದ ಮಾತಿ ಬೆನ್ನಿ
ಗೆಯತ್ತೆ ಹೇಳಿಯಾಯಿತು," ಎಂಬುದಾಗ ಪ್ರತಿ
ಗಾಂಧಿಯವರನ್ನು ಕುರಿತು ತಪ್ಪು ವಾಕ್ಯ ಮಾಡಲು
ಆಡಿದರು. ಈ ವಿಚಾರ ಕುರಿತಂತೆ ಅವರ
"ಸತ್ಯಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ" ನಾಟಕದ ಆವೃತ್ತಿಯ
ನಮ್ಮ ಬೋಧಿಸಿದ ರೀತಿ ಅವರ ಇದ
ಕಲ್ಪಿಸಲು ಅವನನ್ನೇ ಬೋಧಿಸಿದ್ದರು.
ಆದರೂ ಬಂದ ಆವೃತ್ತಿಯ ತಲೆಯಲ್ಲಿ
ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಪಲ್ಲಟಗೊಂಡ ಅವನು ತನ್ನ ಕೆಲ
ಸ್ವಾಭಿಮಾನವನ್ನು ಬಲಿಕೊಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಬಲ್ಲ
ಕೊಂಡನು. ಅದರ ಮನ್ನ ತಪ್ಪಿಸಿಲ್ಲ
ನಗೆ ಮಾನ್ಯ ರೀತಿ ಗಳಿಸಿದ ಎಂದರೆ
ಕಿರಿಯರಿಗೆ ಬರಹಗಾರರಿಂದ ಹೇಗಲ್ಲ
ಹೇಗೆ ತಿಳಿಯಿತು? ಗಾಂಧಿಯವರ ಬೋಧ
ನೆಯ ಸತ್ಯ ಕಥೆ ಬರಹ ಬರುತ್ತ 24/ಸಂ೦೨೫

ನಡೆದದ್ದು ಮುಂಬಯಿ [illegible]
ಬದರ ನಿಸ್ಸಂಶಯ [illegible] 3 [illegible]?
ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ [illegible] ಠಠ
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
ನನ್ನ [illegible] [illegible] [illegible]?

18-8-52

[illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

22-5-57

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಹಿಮ್ಮುಖದ ಕೌರವರು "ಕವಿತೆ" ಎನ್ನುವ ಅವರನ್ನು [illegible] ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರಂತೆ. ಇಂದು ನಾಗ[illegible] ಅವರು "ರತ್ನನ ರಚನಾತ್ಮಕರು." ಈ ನವ ನಾಟಕಕಾರರಲ್ಲಿ ಅವರು ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಲಾವಿದನ ತಂತ್ರವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿಲ್ಲ; ಅವರು ಕೆಲ ~~[illegible]~~ ಕಾರಣದ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ "ನಾಯಿ" ~~[illegible]~~. ಏನು ದಿಕ್ಕಾರು ಯಾವ ಸಂಸ್ಕೃತ ಹೆಸರು ಅವರಿಗೆ ಹೊಳೆಯಲಿಲ್ಲವೇ? ಕರ್ನಾಟಕದ 23ನೆ ಶತಮಾನದ ನಾಯಕನಿಗೆ ತನ್ನ ನಾಮವಾಗಿಸಿದ್ದ ಸೇರಿದ ಈ ಶತಮಾನದ ನಾಯಕನನ್ನು ನೋಡಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತದೆ. ಅಂತೂ ಲಾಜಿಕ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಮ್ಮು ಕೌರವರು ಆರಿಸಿದ ಹೆಸರು ಅನ್ವರ್ಥ ಎನ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಕೇಳಿದ್ದು ನಿಜ ಇತಿಹಾಸದ ಇವರಿಗೆ ರಚನಾತ್ಮಕ"

ಎಂಬ ಹೆಸರು ಅನ್ವರ್ಥವಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ
ಶಿವನಿಗೆ ಬಂದ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಅಚ್ಚರಾ
ಗಿವೆ. ಮರೆತಿಗಲಿ ಬುದ್ಧಿಪ್ರಾವೀಣ್ಯವಾಗಲಿ
ಶಿವು ಹಾಗೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಅವರನ್ನು
ಕರೆದಿದ್ದರೆ ಅವರ ಈ ಹೆಸರುವಾಸಿ ಕಲ
ವಾರು ಶಿವನ್ನ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ
ಅಲ್ಲದೆ ಅವನ್ನು ನಾಟಿ ಬಹುವರ್ತಿತ
ಅಷ್ಟೇ ಅವರನ್ನು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ ದಾಳಿ ಮಾಡು
ಬಹುದು. ರಾಜ್ಯಗೌರವರು, ಪತ್ರಿಕೆ!
ಕನ್ನಡ ಅನಾಥ ಬಾಲಿಕೆ ಹೆಸರ
ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಕೀರ್ತಿವಂತರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಅರು
ಮೊದಲನೆಯವರಲ್ಲಿ, ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಗಿರಿ
ವರು ಪಾಳ್ಯ. ಕುಂಬಾರರು "ಕಾಳಿಲ"
ರಾಗಿದ್ದರೆ, ಬಡಗಿಗಳು "ವಿಶ್ವಕರ್ಮ"
ರಾಗಿದ್ದರೆ, ಬೆಸ್ತರು "ಮಾಲೆ(ರ)" ಗಳಾಗಿ
ದ್ದರು. ಭಾಷ್ಯಕಾರ ಬಿಕ್ಕೆ ನೆಲ ಕುಂಪತ್ರರಾಯ
ರ ಶಿಲಾದಲ್ಲಿಯೇ ಅನೇಕರು ಹೆಸರಾಗಿ

[illegible]
[illegible]
[illegible] ಮತ್ತು [illegible]
[illegible]
[illegible] ಮತ್ತು [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ಮತ್ತು. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ಸೂಚಕ ಒಬ್ಬ ದೇವರನ್ನು ತಿಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ
ನಿಂತಿರುವ ಸಾಬೀತಾಗಿದೆ, ಶ್ರೀನಿವಾಸನ್
ಅವರನ್ನ ಇತ್ತೀಚೆ ಆಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ
ಸರ್ಕಾರ ಎಲ್ಲ ಕೊಡುತ್ತದೆ! ಅವನು
ಬ್ರಹ್ಮ [illegible] ಅ ಒಪ್ಪಂದ ದೇವರಿಂದಲೇ
ಗುರುತಿಸುವ ದೇವ ಒಂದೇ.

ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು ನೈತಿಕ/ ದೇವರ
ಗಿನ್ನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕಲಿಯುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ
ಎತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಮೇಲೇರುವರೆ ಸಮಾಜವಾದ
ಶಿಷ್ಯಗಳು "ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕಲ್ಪ" ಎನ್ನುವ ಒಂದು
ವಿಂಚರ್ ಶಿಲ್ಪವನ್ನೇ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.
~~[illegible]~~ ಅಂಗೀಕಾರದ ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~. ಶ್ರೀನಿವಾಸನವರು
ಗಳು ಎಂದೇ. ಮಾನವನಿಗೆ ಅಂಗ [illegible]
ವಿಂದ ೨ನೇ [illegible] ಒಂದು
ನೆನಪಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.
ಇದರಿಂದ ಶೋಷಣೆ ವಿಮೋಚನೆ [illegible]
ಕೆ ರೆಕ್ಕ ಮಾನವ ಪಾರಂಪರ್ಯದಲ್ಲಿ [illegible]

ಬೇರೆ ನಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ. ಉದಾ-
ಹರಣೆಗೆ ಮದ್ರಾಸ್ ನಗರದವರು
~~[illegible]~~ ಸೂಲಗಿತ್ತಿಯರನ್ನು "ಮಿಡ್
ವೈಫ್" ಎಂದು ಕರೆದರೆ "ಮೆಟ-
ರ್ನಿಟಿ ನರ್ಸಿಂಗ್" ಎಂದರೆ "ಪ್ರಸೂತಿ
ಸಹಾಯಕಿಯರು" ಎಂದು ಕರೆಯು-
ತ್ತಾರೆ. ಈ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಗ್ರಾಮ-
ಸ್ಥರು ಬೇರೆಯೇ ಅರ್ಥದಿಂದ
ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ
ಉಚ್ಚಾರಣೆ ಮಾಡುವಾಗ ಎರಡು ರೀತಿ
ಗಳಿವೆ ಒತ್ತು ಕೊಡುವ: ಒಂದು
"ಮಿಡ್‌ವೈಫ್", ಇನ್ನೊಂದು "ಮಿಡ್ವಿಫ್
ಸಮ್ಮತಿ." "ಮಿಡ್‌ವೈಫ್" ಎಂದರೆ
ಸೂಲಗಿತ್ತಿ – ಉದಾ. – ಸರಕಾರಿ
ಹೆಂಗಸು ಮತ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮಣ ತಿಂಬು
ಸುಮತಿ, – ಎಂದು ಬರೆ, ಎರಡು?
ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದದ್ದುಂಟೆ? ಹಾಗೆ
ಗರ್ಭಿಣಿಯರು ಆಗಲಿ, ಹೆಂಗಸರನ್ನು

ಬರೆಯಲು ಕುಳಿತವರು ಈ ಶಬ್ದ -
ಅರ್ಥವನ್ನು ಬರಿದೆ ಅರ್ಥವಾಗಿ ಹೇಗೆ
ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಮತ್ತು ಹೇಗೆ ಅರ್ಥ
ವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಏನಾಗು
ತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿಸಿ.

ನಾನು, "ಪ್ರಗತಿ ಸಾಹಿತ್ಯ" —
ಎಂಬ ಅನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಹೆಸರನ್ನೇ.
ಕನ್ನಡದ "ನವ್ಯತೆ" ಎಂದ ತಕ್ಕ
ಹೆಸರಲ್ಲ. ಆ ಶಬ್ದ ಕೇಳಿ, ಬಹಳಷ್ಟು
ಜನರು ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆಲ್ಲ ಹೇಳಿ
ಕೊಳ್ಳುವಂಥ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಸಂಶಯವಿದೆ.
ಇದರ ಬದಲು ಸಮಾಜಕೇಂದ್ರಿತ
ಹೆಸರು, ಇವರು ಬರೆದ ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಮಗೆ
ಸಹಾಯ ಮಾಡುವರು ಎಂಬ ತಪ್ಪು
ದಾರಿ ಹಿಡಿಸುವ ಅರ್ಥವನ್ನು
ಉಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲ
ನನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ,
ಹೀಗಿದ್ದರೆ ಬರೆದ ಕೆಲಸ ತನ್ನದೇ

ಅನ್ನುವುದು ದುರ್ದೈವ ಸತ್ಯ. ಆದರೆ ಬೆಳೆಸುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ದನ ಹಾಗೂ ಕೋಣಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ (ಸಾಕುವ) ಗೋಶಾಲೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮದ ನಾನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಮುದಾಯದವರನ್ನು ನೋಡುವುದರಲ್ಲಿ ಎದ್ದುಕಾಣುವ ಶಿಲ್ಪ ರಂಗಭೂಮಿಯನ್ನು ನೋಡಬೇಕು ಹರಿಯ ಹಸು.

ಇದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಕೆಲವು ಕೆಸರುಗಳನ್ನು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಮಾಡಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಆಂಗ್ಲರ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನಗರವನ್ನು ಶುಚಿಯಾಗಿಡುವ ಕೆಲಸ ಕಸಗುಡಿಸುವ "ಭಂಗಿ" ಗಳು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ, ನಗರದ ಶುಚಿತ್ವವನ್ನು ಭಂಗಿಗಳು ಸಮುದಾಯದವರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಇವರು ಈ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿ ರೀತಿ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ

[illegible]
[illegible] "[illegible]
[illegible]" ಎಂದು [illegible]
[illegible]
[illegible],
[illegible]
[illegible]
[illegible] ಎಂದು [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] "[illegible]"
ಎಂದು [illegible]
[illegible]
[illegible] ಇಲ್ಲ
[illegible]. [illegible] "ನನಗೆ [illegible]"
ಎಂದು [illegible]
[illegible]?

ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣ/ನ
"ಶಿರಸೀನ" ದ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು
ನಿಷ್ಠೆಯನ್ನಾಗಿ ಟೀಕೆ ಸಂಪ್ರದಾಯ
ಮಾಡಿದೆ. ತಮ್ಮ ಜ್ಞಾನದ ಅರ್ಥ,
ಶಿರವನ್ನು ಮುರಿಯಬಾರದು ಇಲ್ಲಿ
ಶಿಲೆಯನ್ನು (ಕ-ಲಗ/ಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟ
ಬೈಲದ ಇಲ್ಲ ನೋಡಿ!) ಮುರಿಯಬಾರದು
ಪ್ರಿಯ ಎಂದು ಅವರು ತಿಳಿದು-
ಕೊಂಡಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ
ಬೇರೆ ಕಡೆಗ/ಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು "ಗುಪ್ತ
ಗುರುಗಳು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದು
ಕೆಲವೆಡೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಗುಪ್ತನ ಬಳಿ "ಅಪ್ಪ"
ಅಂದರೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಎಂಬುದು
ನಿಷ್ಠೆಯು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಬರದೆ
ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅದರ "ಕಣಿ"
ಎಲ್ಲಿ — ಅವರಿಗೆ ನಿಜ್ಜಿ ಅಡಿದೆ —
ಬಿ.ಕರ ಬಾನೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿಯದೆ ಬರೆದು
ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಆ ಶಬ್ದದಲ್ಲಿ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

14-8-50

ನಾವು ಏಕೆ ಉಪವಾಸ ಮಾಡುವ?

"ಜೀವಿತ್ಯ ದಿನ ದಿನ
ಜೀವಿತ್ಯ ಮಂಗಾ
[illegible] ಮಂಗನಾ!"

ಒಮ್ಮೆ ರೈಲು ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಗಾಡಿಗಳ್ಳಿ ಒಂದು [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ [illegible]. ನನಗೆ ಹುಡುಗನ [illegible] [illegible] ಎನಿಸಿತು. "[illegible]" ಎಂಬುದು "[illegible]" [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಹೊಸ ಮಂಗಗಳಿವೆ. [illegible] ಈ ದೇಶದ ಮಂಗಗಳು ೭ ಮನುಷ್ಯರು [illegible] ಆಹಾರ [illegible] [illegible] [illegible] ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು [illegible] [illegible]. ಅದರಿಂದ ಮಂಗಗಳಿಗೆ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು [illegible]

ಮನಾಸ್ವರ

ಒಮ ಪ್ರತಿರ ಕೆಲ ಶ್ರೀಮಂತ್ರ ಬಗೆ ಎಂಗ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ೨೬೦ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ೧೪,೦೦೦
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ಯಮುಂಬಾ ಮಹಾಡಿದವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಯಾರ ಗಮನ
ಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವರ ಹೇಳಿಕೆ. ಭಾರತ
ಸಿಂಹಳ ಸಂಬಂಧ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೂ ~~ಪ್ರ~~
ತ್ಯಕ್ಷರವಾಗದಿರಲು ಸಿಂಹಳೀಯರು ಅಥವಾ
ಶ್ರೀಲಂಕಾವಾಸಿಗಳು ಭಾರತದಿಂದ ದಾಳಿ ಬರ
ಬಾರದೆಂದು ಅನೇಕವೇಳೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾರೆ
ಇದಕ್ಕೂ ಬಲು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.
ಭಾರತದಿಂದ ಲಂಕೆಯು ಎಷ್ಟೋ ಬಾರಿ ದಾಳಿ
ಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಆಕ್ರಮಣಕ್ಕೆ ಒಳ
ಒಳೆಂದರೆ ಕಾರಣವಿದೆ. ರಾಮಾಯಣದ ಕಥೆ
ಯನ್ನೇ ಇರಲಿ, ಮೊದಲು ಹನುಮಂತನು ಲಂಕೆ
ಗೆ ಹೋಗಿ ರಾವಣನ ಪ್ರೀತಿಯ ಅಶೋಕವನವನ್ನು
ಹಾಳುಗೆಡವಿದ್ದರೆ, ಮತ್ತು ನಂತರ
[illegible]
ರಾವಣನು ತನ್ನ ~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible]
ರಾಮನಿಂದಾದ [illegible]
ಸೀತೆಯನ್ನು [illegible]
[illegible] ಹನುಮಂತ

ಅಂಗವಿಕಲ್ಯರಿಗೆ ಗಂಟುಹಾಕಿರ ಮಂಗಳದೇವಿಯನ್ನು ಮೀರಿ ನಡೆದದ್ದರಿಂದಲೇ ಸಂಧ್ಯಾ ಅಂಟು-ರೋಗಿಯಾಗಿ ಹಾಸಿಗೆ-ಹಿಡಿದು ನರಳಿ ನರಳಿ ಸಾಯುತ್ತಾ. ಒಂದೇ ಮಕ್ಕೆ ಸಂಧ್ಯಾನ ಅಂಟುರೋಗ ಉಸಿರಿದ್ದರೂ ಉಳಿದ ಅವಳ ಎಲ್ಲ ನಂದಾ ತಟ್ಟನೆ ಹೋಯಿತೇ? ಅಕ್ಕಳ ಕೆಲವು ಸಂಕೇತ ಗುರುತು ಸಿಕ್ಕಿದನ್ನು ಅರ್ಥವಿರ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನವಾಯಿತು. ಅವನು ಅವಳನ್ನು ನೋಡಲು ಬರಬಾರದು ಎಂದು; ಆ ನೋಟವನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಡೆಹಿಡಿದ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಅವಳ ಅಂತಿಮ ಆಸೆಯಿದ್ದವರು ಏನು ಕಷ್ಟ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ?

ನಾನು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ಕಥೆಯನ್ನು ಬರೆದ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ, ಆಗ ನಮ್ಮ ಸಂಬಂಧ, ಶಿಷ್ಟ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಪ್ರಪಂಚ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತ ಇದ್ದದ್ದರೆ ನೋಡುತ ತೃಪ್ತಿಯಿಂದ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿದ್ದೇನೆ! ~~ಬಂ~~ ಆ ಸಂಸ್ಥೆ ಒಂದು ~~ಅಂಗ~~ ಕಥೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಲ್ಲ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನಿಜವಾಗಿ

ಬೇಸರದ. ಆದರೆ ಒಬ್ಬ [illegible] [illegible]
ಯುದ್ಧ ವಿರಾಮ ಸಂಧಿಯಾಗಿಬಿಟ್ಟರೆ, ಮುಂದೆ
ಆ ಸಮಸ್ಯೆಯು [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ನನಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಗಾಢ ಸಂಶಯವಿದೆ.
ಭಾರತದಲ್ಲಿ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ಈ ಯುದ್ಧವನ್ನು [illegible]?

೩) ಸಮಿತಿ [illegible]

[illegible]

[illegible] ಸಮಿತಿ [illegible]
[illegible]
ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು, ಅವು
ಗಳ ವರದಿಗಳನ್ನು [illegible]
[illegible]
[illegible] ಸಮಿತಿಗಳ ವರದಿ
ಗಳನ್ನು [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ಸಮಿತಿಗಳ ವರದಿಗಳನ್ನು [illegible]
"[illegible]" [illegible]
[illegible]
[illegible]ಗಳನ್ನು [illegible] ವರದಿ [illegible]
[illegible] ಸಮಿತಿ [illegible]
[illegible]
[illegible] ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು [illegible]
[illegible] ಭಾರತ ಸರಕಾರ [illegible]

[illegible]? ಎಂದು [illegible].

[illegible]? ಎಂದು [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]?

[illegible] ಎಂದು [illegible]?

[illegible]

[illegible]? ಎಂದು

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

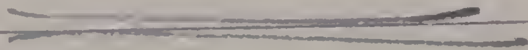
~~[illegible] [illegible]~~

ತಮಗೆ ಆ ಸೀರೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವರು
ಸ್ವಲ್ಪ ಬಿರುಸಿನಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನೀವು
ಬಿರುಸನ್ನು ಕಂಡು [illegible] ಎಸ್ಸಿ
ಅವರ ಸ್ನೇಹ ಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನು ಹೊಗಳುತ್ತಾಳೆ.
ಇದಾದ ಮೇಲೆ ನೀವು ಕಸ್ತೂರಿ ಮತ್ತು
ರಾಮಣ್ಣನ ಮನೆಯ ಬಗೆಯೂ ಇದೇ
ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾಳೆ.
[illegible] ಮಾತ್ರ [illegible]
ಎಂದರೆ ನಿಮಗೆ ಬೇರೆಯವರಿಗಿಂತ [illegible]
[illegible] ಅವನು ದೂರ [illegible]. ಅದರ
[illegible] ಆಧಾರವೆಂದರೆ [illegible]
ಮತ್ತು ಅವರ [illegible]
[illegible]. ಎಲ್ಲ [illegible] ಅವಳ
ಸಮಯ [illegible] ಅರಿಂದ [illegible].
[illegible] ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ [illegible] ಬಗ್ಗೆ
[illegible]
[illegible] ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹಲವು
ದಿನ ನಂತರ ಅವರು ತಮ್ಮ [illegible]
ರು. ಅದರ ಅಪ್ಪನಲ್ಲಿ [illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

2-6-52

ಆನೆಗೆ ಗಂಟೆ ಏಕೆ? 3

— ಆನಂದ

ಗಂಟೆ ಕಟ್ಟಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಆನೆಯೇ? — ಎಂಬ ಕೌತುಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಆನೆಗೆ ಗಂಟೆ ಕಟ್ಟುವುದರ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ತಿಳಿದಿರಲ್ಲ. ಬೆಕ್ಕಿಗೆ ಗಂಟೆ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದ ಇಲಿಗಳ ಮಾತು ಈ ಯುಕ್ತಿಯು ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ~~ಆಆ~~ ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಆನೆಗೆ ಗಂಟೆ ಕಟ್ಟುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ ಅಜ್ಞಾತನಾಮನು, ಮೊದಲು, ಗಂಟೆ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಳ್ಳುವವನು ಹಿಂದು ಗಿರುವ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಆನೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಸಿದ ಹಾಗೆ, ಬೆಕ್ಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಆ ಭಾವನೆ ಹುಟ್ಟಿಸಲು ಇಲಿಗಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದರೆ ಬೆಕ್ಕು ಸ್ವಸಂತೋಷದಿಂದ ಘಂಟಾಲಂಕೃತವಾಗುತ್ತಿತ್ತೇನೋ. ಅದೇ ಇರಲಿ, ಇಂದಿನ ಸಮಾಜವಾದದ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಆನೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಗಂಟೆ ಏಕೆ? ಎಂಬ ಹೊಸ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಎದ್ದು ಆನೆಯ ಕೊರಳಿಂದ ಗಂಟೆ ತೆಗೆ: ಆಂದೋಲನ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.

ಬುದ್ಧಿವಂತರಾದ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ Honourable - "ಮಾನ್ಯ" — ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ಕೊಟ್ಟಿರಬೇಕು. ಪ್ರಜಾರಾಜ್ಯದ ~~[illegible]~~ [illegible] ಎಂದ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ

ಈಗ ಈ ಬರಹವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನನ್ನ ಸಂಸತ್ ಸದಸ್ಯರು ಆನರೆಬಲ್ ಎಂ. ಪಿ. — ಅವರಿಗೆ "ಮಾನ್ಯ" ಇಲ್ಲವೆ "ನಾಮದಾರ"* ~~ಸಹ~~ ಶಬ್ದ ಸೇರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರೆಲ್ಲ ಇನ್ನು ಬರೇ ಶ್ರೀಯುತರು — ಶ್ರೀಯುತ ದಸ್ತೇದಾರ, ಶ್ರೀಯುತ ಪಟ್ಟೇಪಾಲರಂತೆ ಅವರೂ ಶ್ರೀಯುತ ಎಂ.ಪಿ. ಗಳು.

ಇ-ನಾಮದಾರರನ್ನೇ ಇಲ್ಲದೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ನಾಮದಾರರೇಕೆ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏಳಬಹುದು. ಆನರೆಬಲ್ ಅನುವಾದವಾಗದ ಗುರುತಿನವರ್ಯಾರು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮೆಂಬರರೆ ಎಂಬ ಉತ್ತರ ಬಂದಾಗ ನಾಮದಾರತ್ವದ ಗಂಟು ಕಟ್ಟದೆ ಹೊರಗೆ ಬರುವುದು ಎಷ್ಟು ಅಪ್ರಸ್ತುತ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ನಾಮತ್ವದ ಮಹಾಪ್ರಯೋಗ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಕನ್ನಡಿಗನು ತನ್ನ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನವು ಪರೀಕ್ಷೆಯಾಗುವ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಭಾವಿತನಾದವನೇ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

---

* ಮರಾಠಿಯವರು ಆನರೆಬಲ್ ಅನ್ನು "ನಾಮದಾರ" ಎಂದು ಅನುವಾದಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಗಾಂಧೀಜಿ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
"[illegible]", "[illegible]", "[illegible]" [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

"[illegible]" [illegible]
[illegible]
[illegible] "[illegible]
[illegible]
[illegible]," [illegible]
[illegible]
[illegible] "[illegible]" [illegible]
[illegible]? [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Learned Brother – [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ಒಕ್ಕತ್ತ ನಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥ ಬಲ್ಲೆಂವನು. ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರ ವಿದ್ಯಾಲಯ ಬಂದಾಗಿನ್ನಿಂದ ಹೇಳಿದ. ನೀವು ಮತ್ತೂ ಬಂದರೆ "ಬಲಿದಾನ ಆಗ ಬೇಕು" – ಬಿ.ಎ. – ಅಂದರೆ ಕಲಿತ [illegible] ಬಂದು ಬಂದುದು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಅನರ್ಥಕಾರಿಕನ – ವಿನಾಶ್ಯವಿದ್ದು ಮತ್ತೆ ಕಲಿದು ಕಲಿತದು ನಿನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥ?

ಬರುವುದರಿಂದ ಅನುಕೂಲವೇನಿದೆ ಯುಕ್ತಿದೆ ಉತ್ತರವಿದ್ದರೆ? ಬರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆಯೇ? ಒಬ್ಬ ಕಲಿತವನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬರುವುದರಿಂದ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಎಲ್ಲರೂ "ಸಾಕ್ಷರ" ಆದರು. ಆದರೆ ಬೃಹತ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಭಾವನೆ ಬೆಳೆಯಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೊಂದಿದ ನಂತರ ಎಲ್ಲರೂ ಕೇವಲ "ಸಿಟಿಜನ್" "ನಾಗರಿಕ" ಆದರೂ ದೇಶದ ಅರಿವಿಲ್ಲ [illegible] ಪುರಸ್ಕೃತರು Achievers ಯಂತ್ರಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿ ಕಲ್ಪಿಸಿದ ಮಾನವ್ಯದಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಕಲಿತವರ ಹೊಂದಿದ ನಂತರ ಎಲ್ಲರೂ

-ಭಾಷೆ-

"[illegible]"/[illegible]. ಆದರೆ ಭಾಷೆ-ಭಾಷೆ
ಗಳಲ್ಲಿ [illegible] [illegible] ಭಾಷಾ [illegible]
ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಾಹ್ಯದ [illegible].
[illegible] [illegible] ಈ [illegible]
ವೈಭವದ [illegible] ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು
[illegible] [illegible] [illegible]. ಇವರು [illegible]
ಗಳ ಭಾರತದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ನಲ್ಲಿ [illegible] ಆದರೆ [illegible] [illegible]
ಗಳ [illegible] [illegible]. [illegible]
ನಲ್ಲಿ "[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]" [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]

23.10.50

ಅ.ಭಾ. ಆಕಾಶವಾಣಿಯ ದಿಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರದವರು ನಡೆಸಿದ ವಿಚಾರಗೋಷ್ಠಿಯ ಮೇರೆಗೆ ರೇಡಿಯೋಗಳ ಶ್ರೋತೃಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದಿಷ್ಟು ಫಿಲ್ಮಿ ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ಇನ್ನಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ ಬೇಡಿಕೆ ದೆಯೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಜನರ ಅಭಿರುಚಿ ಎಷ್ಟು ಕೆಟ್ಟದ್ದೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆಯೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತದ ಭಕ್ತರು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತದ ತವರು ಮನೆಯಾದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅದರ ಭಕ್ತರಿಗಾ ಕೊರತೆಯೆಂಬ ಭಯವಾಗಿ ಅವರನ್ನು ನಾನಾ ಉಪಾಯಗಳಿಂ ಬಿಚ್ಚಲಾರರೆ. ಆಗ ಆಕಾಶವಾಣಿ ನಡೆಸುವವರು, ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿಯೂ ದೃಶ್ಯ ಮತ್ತು ಶ್ರಾವ್ಯ ಎಂಬ ಎರಡು ಪ್ರಭೇದಗಳಿವೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ ದೃಶ್ಯ ವರ್ಗಕ್ಕೂ ಫಿಲ್ಮಿ ಸಂಗೀತ ಶ್ರಾವ್ಯ ವರ್ಗಕ್ಕೂ ಸೇರುತ್ತದೆ.

ದೃಶ್ಯ ಸಂಗೀತವೆಂದರೆ ನಾಟ್ಯ ಇದು? ಎಂದು ಗಾಬರಿಯಾಗಬೇಡಿ. ಯಾವುದಾದರೂ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ

ಸಂಗೀತದ ಕಚೇರಿ ಅಥವಾ ಬೈಠಕ್ಕು ಅಥವಾ
ಜಲಸಾಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಹೋಗಿದ್ದೀರಾ ನೀವು!
ಆ ಬಾಯಿ ಬಿರಿಕೆಯವರ, ಆ ತಬಲಜಿಯವರ,
ಆ ಮೃದಂಗವಾದನ ಚತುರರ, ಆ ಪಿಟೀಲವನವರ,
ನಾದಸ್ವರದವರ ಕಡೆ ನೋಡಿದ್ದೀರಾ? ಪ್ರಾರಂಭ-
ದ ಸಲ "ಆಲಾಪ" ಹುಟ್ಟಿಸಲು ಆ-ಆ-ಆ-ಆ-
ಆ-ಆ ಎನ್ನುವಾಗ ಅವರು ಬಾಯನ್ನಗಲ ಸಿಲು
ಕಿದ ರೀತಿ ಎಲುಬಿನಂತೆ ದುಂಡವಾದ ಕಡದ
ಹುಬ್ಬು, ಸ್ವರವನ್ನು ತಿರುಗಿಸುವಾಗ ಕೈ-
ಯನ್ನು ಗಂಟಲಿನ ಮೇಲಕ್ಕೇರಿಸಿ, ಮಂದ್ರ
ಕ್ಕಿಳಿಸುವಾಗ ಭೂಮಿಯನ್ನು ತಾಕಿ, ಮಧ್ಯ
ಸ್ಥಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕೈಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ
ತಂದು ಗರಗರನೆ ತಿರುಗಿಸಿ, ಮೃದು ಧ್ವನಿ
ಗಳಲ್ಲಿ ತಿರುವಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಪಲ್ಲವಿಯನ್ನು
~~ಕೊನೆಗೆ~~ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತರದಿಂದ ಕೈಚೆಲ್ಲಿ
"ಸಂ"- ಹ್ವಾರದಲ್ಲಿ," ಎಲೆ ಹುಲು ಮಾನವಾ!
ಏನೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೀ ಸಂಗೀತ ಅಂದರೆ! ಅದನ್ನು
ಹಾಡಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟು ಧ್ಯಾನಮಾಡಬೇಕಾದ

ಈಗಾದರೂ ಗೊತ್ತಾಯಿತೆ?" ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಕೈಯನ್ನು
ನಿಮ್ಮ ಮುಖಕ್ಕೆ ತಿವಿತಿವಿದು, ಮುಖದಲ್ಲಿ ಭರತ
ನಾಟ್ಯದ ನವರಸ ಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿ,
ಕಾಲುಗಳನ್ನು ನೆಗರಿಸಿ (ತೊಡೆಯವರೆಗೆ ನಡೆ
ದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗುತ್ತದೆ) ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅಂಗಾಂಗದ
ನೃತ್ಯ ~~[illegible]~~ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ; ಕಸರತ್ತಿನ ಕಲೆ
ಎಷ್ಟರಿಂದ ದೇಹ ಕಲಿಸಿ ಮಾಡುವ ತಾಲೀಮು
ಚಿಕ್ಕಿಗಳು ಮಾಡಿಕೊಂಡರೂ, ಇವೆಲ್ಲ ಇಸ್ಲಾಂನ
ಸಂಗೀತದ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ದೇಹ ಭಾವನ್ನೂ
ಅಂಗಗಳು. ಗುರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದ ಅವರ
ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾರ ಹೇಳಿದ ಇರಲಿ ಬಿಡಲಿ
(ಇದ್ದರೆ ಅದು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಯಲಿ ಬಿಡಲಿ) —
ಈ ಅಂಗಸಂಚಲನಗಳಲ್ಲಿ ಅನಂತ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು
~~[illegible]~~ ಅತ್ಯಂತ ಮನೋರಂಜಕವಾಗಿ ಮಾಡು
ತ್ತಾರೆ.

ಕಣ್ಣಿರುವವರ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತು ಕೇಳಿದರೆ
ಈ ಸಂಗೀತದ ಮುಖ್ಯ ಅಂಗವಾದ ನೃತ್ಯಭಾಗ
ನಿಮಗೆಲ್ಲ ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ? ಅದ್ದರಿಂದಲೇ ನಿಮಗೆ

ರಂಗಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ ಗಾಯನ-
ವಿಲ್ಲ. ನಾಟಕವನ್ನು ನೋಡುವುದರಲ್ಲಿದ್ದಷ್ಟು
ಮನೋರಂಜನೆ ಓದುವುದರಲ್ಲಿ ದೊರೆಯದು? ಹಾಗೆಯೆ
ಇದು ಕೂಡ. ಇತ್ತೀಚಿನ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತದ
ಹಾಡು, ಲಘುಸಂಗೀತ ಲೋಕಪ್ರಿಯವಾಗುತ್ತಿರುವುದು
ಸಂಗೀತಾಸಕ್ತರ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ
ಏನಾದರೂ ಸುಧಾರಣೆ ಬಂದರೆ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ
ಸಂಗೀತ ಹೊಸ ರೀತಿ ರೂಪವನ್ನು ನೋಡಬಹುದು!

15-1-51

ನಂ 29 [illegible]

ನಾಗರಬಲ್ಲೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದ ಶಿಕ್ಷ
ದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನೊಂದನ್ನು
ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರಂತೆ. ನಗರದ ಬಂದು
ಬಡಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಯ ಬಂದು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ
ಒಂದು ಕಂಬ, ಅದರ ಮೇಲೆ ವೃತ್ತ
ಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ಪತ್ರವೇ ಕಾಗದ
ಪೆಟ್ಟಿಗೆ, "ಪತ್ರಿಕೆಯ ಓದಿಯನ್ನು
ಕಾಗದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿರಿ"
ಎಂಬ ಫಲಕ. ಪತ್ರ ~~[illegible]~~
ಮಾರಾಟಗಾರರ ತೊಂದರೆಗಳ ಇಲ್ಲ
ಇಲ್ಲ. ಯಾರು ಅವಸರದಿಂದ ಪ್ರಾರಂ
ಭಿಸಿದ ಈ ವಿಜ್ಞಾನ ಪತ್ರಿಕೆಯ
ಪ್ರಯೋಗದ ಯಶಸ್ವಿನಿಂದ ಉತ್ತು
ಜಿತರಾಗಿ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಅನ್ಯ
ಮುಂದುವರಿಸಿದ್ದಾರಂತೆ. ನಂತರ
ಹೊಸ ಬೇರೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ತೆರೆದಾಗ
ಮಾಡಿದ ಪ್ರತಿ/ ಬಳಿಯ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ

ಇವುಗಳ್ಲ ಕೂಡಿದ ಜ್ಞಾನವು ಹೆಚ್ಚು
ಕಡಿಮೆ ಸರಿಯಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತವಂತೆ.
ಈ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಬೇರೆಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ
ತ್ರಿವಿಧವಾಗಿಲ್ಲವಂತೆ.

ಆದರೆ ಬಂಗಾಳದವರಿಗೆ
ಆಶ್ಚರ್ಯವಾದದ್ದು, ಇವರು ಪ್ರಾಣ
ಸೀಕರಣದಿಂದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದರೆ
ಇವರಲ್ಲಿ ಯಾರ ಮನಸ್ಸು ತಿರುಗುವುದು
ಕಲ. ನಿಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗಾಗಿ ಬರೆ
ಯುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಇಂದು ಬೇಕೆ
ಇವರಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡು
ವುದಿಲ್ಲ. ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಇಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೆ
ಅಗತ್ಯವಾದ ಮಾಹಿತಿಗಳಿಂದು ತಿಳಿ
ಬಯಸುವ. ನಮಗೆ ತಿಂದು ಎಷ್ಟೆ
ಕೇಳಲು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇವರ
ಸಿದ್ಧವಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ
ವಾದ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ

ಆ ಸಮಾಜಪರೀಕ್ಷಕರು ಬಂದಿನ ಸ್ಥಳ
ತಿಂಗಳನ್ನು ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಬಯಲಾಗುವ
ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು
ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಇನ್ನೊಂದು ಯಾರಿಗೂ ತೋರಿಕೆ
ದೊರೆಯದು. ನೋಡುತ್ತಿಂದು
ಎಲ್ಲದರೂ ಕುರಿತು ಇಂದು ಇಷ್ಟು
ಕೆಡಲು ಸಿದ್ಧರಾದವರ ಸಂಖ್ಯೆ
ನಾಶಕ್ಕೆ ಇರಲಿ ಬೇಕು. ಯಾಕೆಂದರೆ
ಗೊತ್ತು, ಕುರಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾಲವೂ
ವರೆಗೆ ಕಾಯುತ್ತಿ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ
ಯಾಕೆ — ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲೂ — ಅನ್ನೋ
ಯಾವ್ಯವರು ಕಾಯುತ್ತಾರೆ ಇರ
ಬಾರದು.

ಹಾಗೆ ಕೇಳಿದರೆ ಈ ವಿಶ್ವದ
ಪರೀಕ್ಷೆಯಾ ಕಲ್ಪನೆ ನಾನೇ ನಮ್ಮ
ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಪದ್ಧತಿ ತಲೆಯಲ್ಲೇ
ಪದ್ಧ ಮಾಡಲಿ ಮತ್ತೆ ಸಾ

ಇಲ್ಲ. ಅಮೇರಿಕದಲ್ಲಿ ಕೆಲ ವರ್ಷಗಳ
ಹಿಂದೆ ಬಿಳಿಯರು ಹತ್ತು ಹತ್ತು ಜಾಲರು
ನೀಗ್ರೋಗಳನ್ನು ಇಷ್ಟು ಸಾವಿರ ಲಕ್ಷ
ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಬೀದಿಬೀದಿ
ಕಡೆ - ಯಾರೂ ಅರಿಯದೆ ಗಿಡದ
ಕೊಂಬೆಗಳಿಂದ ನೇತಾಡುವ ಹಾಗೆ-
ಚೆಲ್ಲಿದರು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅವರ ವರದಿ
ದಾರುಣ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಅವ
ರನ್ನು ರಸ್ತೆಯಿಂದ ಓಡಿಸುವರಲ್ಲಿ
ನಾಗರಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿ ಹಿಡಿದು
ಬರೆದ ಬಿಳಿಯ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗೆ ಅವ
ರನ್ನು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ
ದರಂತೆ. ಅಮೇರಿಕದಲ್ಲೇ ಇನ್ನೂ
ಹೊಸ ಕಾಲದ ಮಾನವ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಅಂತ
ಮಾಡಿದವರು ನಿರ್ಬಂಧನ್ನು ರೂಪವನ್ನ
ಕೃತ್ಯದ ಪಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಹೋಗ
ಬೇರೆಂದು ನಿಷೇಧಿಸಲು ಆಂದೋಲಿಸಿದ್ದ.

ಅವನಿಗೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ
ಕಾಲರಾ ನೋಡುವಾಗಿನ್ನು ಕೆಡವಿದವನ
ಹತ್ತಿರ ಬಾಲು ಶ್ರಾವಣ ನೋಡುವಾಗಿನ್ನು
ಇಳಿಸಿದ್ದರೆ ಘಲಾತಿಗ ಬೇರೆಂಬಿಲ್ಲ
ಅಗುತ್ತಿತ್ತೇ ಎನ್ನುವ ಸಂಶಯವು
ಲಾಂಗಾಲಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಇತ್ತೆ ಇದೆ.
ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ
ಒಂದು ಪದಾರ್ಥ ಕೇವಲವಲ್ಲ - ನಿ
ವಿಶೇಷ ಪ್ರತಿಂಬಿನಿಗೂ ಅವನವನ
ಬೇರೆ ಇದೆ. ಲಾಂಗಾಲಾಚಾರ್ಯರು ಹತ್ತು
ರಾಣಿಯವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರಯೋಗದ
ಕಲಿಯನ್ನು ನುಡಿಸಿನಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧರಿಲ್ಲ.
ಇದನ್ನು ಅವರು ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ತಮ್ಮ
ಶಿಷ್ಯನಿಂದ ಬರಿತವರಿಗೆ
ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ~~ಆದರೆ~~ ಹತ್ತು ರಾಣಿಯ
ರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಗದ ಲಾಭ ಬಾರದು
ಸಿಗುವಂತಾದರೆ ಯಾಕೆ ಬಾರದೋ?

೬

ಆದರೆ ಪತ್ರ ನಿರ್ಮಾಣ ಸಂಸ್ಥೆಯವರ? ಅವು
ಸಂಸ್ಥೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನ ಬೇರ ಮೂಲಂದ
ಇವನು ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲವಲ್ಲ. ಮನಸ್ಸಿನ
ತಳಹದಿ ಒಳ್ಳೆಯಾಗಲು ನಿನ್ನಾದರು
ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಕಿರ್ರ
ಗಾನವು ಕಲಾವಿದರಿಂದಲೇ ಸೃಷ್ಟಿ
ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ ಸಮಾಧಾನವಾಗುತ್ತದೆ.
ಪತ್ರ ನಿರ್ಮಾಣ ಸಂಸ್ಥೆಯವರ ಇದನ್ನು
ನೋಡಿದರೆ ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಪ್ರಾಣ
ಕೊಡುವವನಲ್ಲ ಎಂಬ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ
ಒಂದು ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು
ಬರೆಯಬೇಕಾಗ ತರುಣಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ.
ನೋಡಿದರೆ ನಿಮಗೆ ಸಂಬಂಧ ಇಲ್ಲದ
ದ್ದರೆ, ಅಂತಾ ಆತನನ್ನು ಮಾಲಿಗರ
ನನ್ನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ ಇಷ್ಟು.
ಎಲ್ಲ ದಿನದರೆ ನೀವು ಇದನ್ನು ನಾನು
ಬರೆ ಸ್ವಾರಸ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು

ಸಿಕ್ಕಬಾರದು. ಇದು ಒಪ್ಪುವನೆ
ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಕಥೆಯನ ಸಂಬಂಧಿರ
ಬೇರೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಕಷ್ಟ
ಬಿಟ್ಟನ ಹತ್ತಿರ ಹೇಗೆ ಇರಲಾಗ್ತಿ
ಸಾಧ್ಯ! ಅದರಿಂದ ಈ ಯಂತ್ರನೆಯ
ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ ನಾನೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಬೇ
ರೆ ಗತಿ ಆಯಿತು. ಕೃಷ್ಣದ ಪ್ರಾಣ
ವಿಸ್ತರಣೆ ಸಚ್ಚಿಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಪ್ರತಿಸಿದ
ಹಾಗಾ ಆಯಿತು. ಹೇಗಾ [illegible]ರೆ
ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಅರ್ಪಿತವಾದ
ರಚನ ಯೋಗ್ಯದ ಬರೆದಿದ್ದವೆಲ್ಲ
ನಾಟ್ಯ ನಟಿಸಿರುವುದು ನಿವೃತ್ತರಿ
ಗುಟ್ಟೇದೆ.

ಕೆಲವು ಹಲ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಯ
ಧೀರತೆ ನಮ್ಮ ತಪ್ಪಿಲ್ಲದ ಗಂಟೆ
ಎಂ.ಎಸ್. ಬೆಳಗಿನಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ನಮಗೆ
ಹುಡುಗನೆದುರು ತರುವ ಗಂಟೆ

ಇದೆ ಅಂದಾ ಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ
ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಾವರ ನೋಡುವ ಸಿಕ್ಕಿತೆಂದಾ
ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ. ~~(ನಮ್ಮನ್ನು ಅದ ಯಾರ)~~ ಇದಾ
ಲಾಭ ಬೇರೊಂದು ಸಂಭವ ಆದರೂ ಒಟ್ಟು
ಬೇಕಾದ್ದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತು
ಇದ್ದಷ್ಟೆ ನಮಗೆ ಬೇಕಾದ್ದು ಸಿಗದ
ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ದೇವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರಾಮಾ
ಣಿಕವಾಗಿ ಇಡುತ್ತಾನೆ. ಅದರ ತಾತ್ಪರ್ಯ
ಇರುವಾಗ್ಗೆ ಒಬ್ಬ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ನಾವು ಪ್ರಾಮಾ
ಣಿಕತೆಯನ್ನು ಕಲಿ ತಿಳಿದ ವರೆಗೆ ಅವನ
ನತ್ರಿಕ ಇರಲು ಸಮಾಧಾನಗುತ್ತದೆ.

ಅದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಲ್ಲ
ನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಆಂಗಲು
ಬಾರದ ಸಲದ ಇತ್ತೆ. ದಯವಿಟ್ಟು
ಎದರ ಮುಂದೆ ಪ್ರಲೋಭನವನ್ನು
ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಿರಿ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ ನಾನಾ
ಸ್ವಭಾವದ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಕಳೆದು

ತಿಳಿ 8

ಕೆಳಗಿನ ಆಶ್ರಮ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು
ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಿರಿ.